

Jaký byl gala ples k 10. výročí televize, str. 4,8

Nejvíce navštívený komunitní podnik je ... str. 9

Rozhovor s J. Vaculíkem a M. Rajnou, str. 10

Vlasovci v Praze, píše F. Nykl na str. 11

O Einsteinově teorii čtete od dr. Jiříčka na str. 14

No 10 (2820)

Volume 64 • \$2.00

Published every other Thursday
26 issues in 24 mailings a year
ISSN 08329-2668

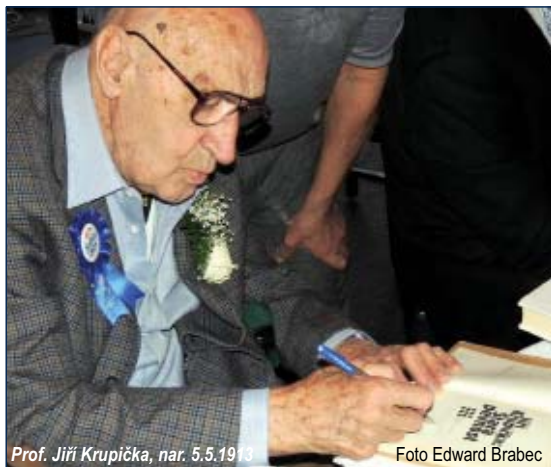
NOVÝ DOMOV

THE NEW HOMELAND

Pravda vítězí!

ROZŠÍŘENÉ VYDÁNÍ

CANADA'S CZECH AND SLOVAK BIWEEKLY PUBLISHED BY MASARYK MEMORIAL INSTITUTE INC., SINCE 1950 www.masaryktown.ca

Prof. Jiří Krupička, nar. 5.5.1913

Foto Edward Brabec

STOLETÍ NAPLNĚNÉ ŽIVOTEM

něho důstojníka nadšeně přesvědčovat. Ten po chvíli mávnul rukou a se zaklíním "Verdamten Geologe!" nechal podezřelého trampa odejít.

S ohledem na stáří oslavence pořadatelé plánovali program v trvání něco přes hodinu. Ta se ale s recepcí protáhla na dobré tři. Jiří vydržel a rodina si ho z oslavné besedy odvážela jako jednoho z posledních účastníků. Z onoho životního století se s přestávkami s Jiřím známe s už dobrých šedesát let. Poprvé jsme se setkali na Jáchymovském táboře Rovnost. Už tam měl Jiří pověst učenice a intelektuála. Po šichtě okolo něho sedávala řada mukul a on učil a vysvětloval. Bylo mi něco přes dvacet a sedával jsem vedle něho na kavalci jako jeden z jeho elévů. V letech 1953-55, od smrti Stalina do Ženevské konference, jsme spolu fárkali do hlubiny. Ta měla projednávat situaci politických vězňů, nás socialistických otroků v Jáchymovských uranových dolech. Muklové se o tom dozvěděli a vyhlásili stávkou. Po měsíci neslýchaného pracovního výpadku řadu mukul přepravili do pevnosti Leopoldov na Slovensku. Byli jsme mezi nimi. Tam jsme v r. 1956 prožili silné začátky Maďarského povstání, i jeho neblahý konec. Krize Suezského kanálu odvrátila pozornost světa od Maďarska a Sověti je opět hbitě zabrali. Protože Leopoldov je jen kousek od maďarských hranic, měli jsme vážné obavy, co s námi bachaři udělají, přelije-li se povstání i na slovenskou stranu. Naštěstí pro nás a naneštěstí pro Maďary se tak nestalo.

Po propuštění na volnou nohu koncem 50. a začátkem 60. let nastal 14letý hiatus, kdy jsme o sobě nevěděli, až do nového a nečekaného setkání v odlehlém Edmontonu r. 1970. Byl jsem tam přijat jako postgraduální student arktické ekologie. Jiří zde působil už od r. '68 jako profesor geologie. Svět je opravdu malý...

Začalo nám nové dobrodružství na vědecké základně Truelova ostrova Devon, ve vysoké Arktidě. Jiří se vypravoval do terénu s geologickým kládíkem, já jsem

ho následoval se špachtlí na drobné kořeny vegetace tundry. Arktida nás svou prostotou, chladem a primitivním životem opět vrátila do let jáchymovského gulagu: "Josefe, na tohle prostředí jsme už zvyklí z Krušných hor", zavzpomínal.

Jiřího nejpłodnější literární léta začala až ve vysokém stáří. V pětadevadesátí publikoval svou, už osmou, 500stránkovou knihu: Zmatek. Je to britká analýza moderní společnosti. Spolu s jeho jinými literárními díly ji lze objednat přes redakci Nového domova. Co přát centenariovi k narozeninám? Mnohaja ljeta? Proč ne! Ve Starém zákoně stojí: Hospodinu se znelíbilo, že se patriarchové jako Metuzalem dožívali 900 let a rozhodl: "Ať je dnů člověka 120 let." (Gen.6:3). To platí dodnes. Takže Jiří má ještě 20 let čas tento limit naplnit. Profesor Jiří Krupička je prorok mezi námi. "Český Solženicyn" a "nejlepší prezident, kterého naše republika naneštěstí neměla". Vydrž nám, bratře a přáteli. Blahopřejeme a Mnohaja Ljeta!

Josef Svoboda

Třetího května oslavili v Edmontonu, Alberta, "prvních 100 let" vzácného jubilanta, profesora dr. Jiřího Krupičky, emeritního profesora geologie na Albertské univerzitě. Čtenáři Nového domova znají oslavence z přítomného seriálu kapitol jeho knihy Kosmický mozek. Ve fakultním klubu se sešlo na půl druhé stovky hostů, většinou Čechů přibylých z blízka i z daleka. Pociť ho přišlo i několik spoluvězňů z Borů u Plzně a z jáchymovského uranového gulagu a Leopoldova, kde Krupička "prožil" deset let.

Program zahájili Marie a Petr Krejcarových duetem houslí a klavíru, po kterých Jeho Excellence, velvyslanec Karel Žebrakovský, předal stoletému jubilantovi Pamětní stříbrnou medaili Jana Masaryka za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí. Statný chlapák, ale věkem silně nedoslýchavý Jiří, ocenění i chválu přijal s přehledem. Po velkém přitpiku na jeho počest se přihlásil i se svou troškou do mlýna, historkou o tom, jak mu za války geologie zachránila život. Krátce po Heydrichiádě sbíral v terénu Barandienu u Berouna kameny, když ho znenadání obklopili němečtí vojáci, kteří terén pročešávali v honbě za shozenými parašutisty. Stáhli se okolo něho s namířenými puškami a voláním: Hände hoch! Zvedl ruce a jeden z vojáků mu strhl těžkou brašnu. Nebyly to ale granáty, jen "šutry", o jejichž důležitosti se z pudu sebezáchrany jal mladý geolog přítom-

ných dolech. Muklové se o tom dozvěděli a vyhlásili stávkou. Po měsíci neslýchaného pracovního výpadku řadu mukul přepravili do pevnosti Leopoldov na Slovensku. Byli jsme mezi nimi. Tam jsme v r. 1956 prožili silné začátky Maďarského povstání, i jeho neblahý konec. Krize Suezského kanálu odvrátila pozornost světa od Maďarska a Sověti je opět hbitě zabrali. Protože Leopoldov je jen kousek od maďarských hranic, měli jsme vážné obavy, co s námi bachaři udělají, přelije-li se povstání i na slovenskou stranu. Naštěstí pro nás a naneštěstí pro Maďary se tak nestalo.

Po propuštění na volnou nohu koncem 50. a začátkem 60. let nastal 14letý hiatus, kdy jsme o sobě nevěděli, až do nového a nečekaného setkání v odlehlém Edmontonu r. 1970. Byl jsem tam přijat jako postgraduální student arktické ekologie. Jiří zde působil už od r. '68 jako profesor geologie. Svět je opravdu malý...

Začalo nám nové dobrodružství na vědecké základně Truelova ostrova Devon, ve vysoké Arktidě. Jiří se vypravoval do terénu s geologickým kládíkem, já jsem

Stříbrná pamětní medaile Jana Masaryka pro oslavence z rukou velvyslance ČR v Kanadě Karla Žebrakovského Foto Edward Brabec

NENÍ TO ÚŽASNÉ? DESET LET ČESKÉ TELEVIZE v TORONTU!

„Vítejte na druhém ročníku Golden Age Gala plesu a děkujeme vám, že jste přišli společně s námi sdílet radost nad desetiletím vysílání české televize Nová Vize v Torontu,“ ohlásili v úvodu společně s producentkou české TV Markétou Rešovskou také Bohdan

Markéta Rešovská

společně s producentkou české TV Markétou Rešovskou také Bohdan

Turok a Jana Bombarda. Konal se v sobotu 4. května v Mississauga Grand Banquet & Convention Centre v Mississauze.

Hosty přivítala hala v plné parádě, vynikající občerstvení, dvě bohaté a chutné večere, ochotná obsluha, vstřícní organizátoři, ale co bylo snad nejdůležitější - pestrý program, v němž byl prostor pro tichou aukci a v závěru i tombolu s hodnotnými cenami, jehož ředitelkou byla Olga Turok. Talentovaný a duší muzikant, tentokrát v roli master ceremonies, v Torontu známý z rozhlasové stanice JAZZ.FM91, Jaymz Bee, společ-

ně s úžasnou nahrávačkou Barbíe - její nejznámější přezdívka, připravili hostům v „mezirách“ opravdové show. O legraci a vtipné dovětky nebyla nouze, což vnímavé obecenstvo ocenilo. Předtančení předvedl mladíčká pár Michael Golgshtein-Ludmila Tatar z Dance Mania School. Překvapil profesionalitou, vynalézavostí i suverénností, s jakou se ohnivé rytmičky chopil. Měl náš obdiv - fantastické! Se stejnou přízní byl přijat i druhý pár, tentokrát učitel tance z Toutavail Dance Studio, kteří se snažili vpravit do přítomných základní kroky rytmické zum-

> 8

Producentka předává pamětní diplom dr. J. Benčíkové

KE DNI

Svátek pro tatínky, snažící se vyrovnat skóre svátků se ženskou částí lidstva, není žádnou novinkou. Tato myšlenka je stará víc než století, a kupodivu to byla dívka, kdo přišel s tímto nevšedním nápadem. A kde jinde než ve Spojených státech amerických, kde měl zázemí i oficiální vznik Svátku matek či Mezinárodního dne žen.

Iniciátorka Dne otců se jmenovala Sonora Dodd Smartová a žila ve městě Spokane ve státě Washington. Na nápad věnovat alespoň jediný den v roce otcům přišla v roce 1909 při kázání ke Dni matek. Tehdy si uvědomila, že její ovdovělá matka a láska patří otci Wiliamovi, který ji se svými čtyřmi sourozenci po matčině smrti obětavě vychovával. Henry Jackson Smart byl v jejích očích ztělesněním ideálního otcovství, a protože se narodil v červnu, první oslava Dne otců se uskutečnila 19. června 1910.

Myšlenka se poměrně rychle ujala a v roce 1926 byl v New Yorku ustanoven Národní výbor pro Den otců (National Father's Day Committee), ale teprve v roce 1956 byl rezolucí kongresu vyhlášen oficiálním svátkem. Prezident Nixon pak v roce 1972 ustavil jako neměnný termín pro celonárodní oslavy tohoto svátku třetí neděli v červnu.

Pochopitelně že jako každý svátek má i Father's Day značný komerční dopad, zejména v kolébce jeho vzniku. Nárůst obrátu před tímto svátkem zaznamenávají zejména obchody s typickým „otcovským“ zbožím - tedy nejen rybářské, lovecké a sportovní potřeby, nářadí pro kutily a zahrádkáře, ale i obchody s pánskými módními doplňky, kuřivem nebo alkoholickými nápoji.

Oslava otcovství však má, a zejména v poslední době, daleko vyšší význam. Podle světových sociologů totiž v současnosti dochází k nechtěnému rozpadu instituce tradiční rodiny. Takže stále více dětí vyrůstá v rodinách bez otce. Procento rozvrácených rodin se v některých zemích pohybuje i přes padesátku. Podle renomovaných průzkumů je právě tato skutečnost i podhoubím pro narůstající problémy mladistvých. A to od nedokončené školní docházky přes předčasná těhotenství u dívek až po drogy a nárůst kriminality.

Navzdory různým volnomyšlenkářským tendencím, prosazujícím variační formy pro uspořádání rodiny, nešetné studie a seriózní průzkumy dokazují nezaměnitelnost a nenahraditelnost tradiční otcovské role v rodinné výchově. Vždyť už bible hlásá: Cti otce svého a matku svou, aby se prodloužily dny tvoje na zemi.

Tak bychom ani my neměli opomíjet obětavost mužů, kteří nesou své břemeno otcovství se zodpovědností a láskou, a odměnit je v onen den - připadající na třetí červnovou neděli - přáníčkem a třeba i malým dárkem... Radost i hrdoť určitě uvidíte v jejich očích, krásný den všem,

*Vaše
Hanka Hosnedlová*

SPOLEČENSKÝ KALENDAŘ

TORONTO

SO 25.5. v 18.00 - Klub Martina Rázusa v Torontu srdečně zve na filmotéku neznámějších slovenských filmů. Pro děti bude po dobu promítání připravený zábavný program. Promítá se ve slovenštině. Hala ev. kostela sv. Pavla, 1424 Davenport Rd. Toronto. Vstup volný, info: 416.658 9793.

PÁ-NE 24.-26.5. - Carassauga v kostele sv. Cyrila a Metoděje, 5255 Thornwood Dr., Mississauga

SO 1.6. v 18.00 - JUNIALES s Dušanem Grúňem ze Slovenska, hraje místní skupina Avelanche se Zolo Lebon, dále zpívají oblíbení Marka Rajná a Jan Vaculik. Hala kostela sv. Cyrila a Metoděje, 5255 Thornwood Dr., Mississauga, vstupné \$65, info a rezervace: 905.812 5503, jano23@hotmail.com (rozhovor se zpěvákem na str. 9)

SO 15.6. v 18.00 - Klub Martina Rázusa v Torontu srdečně zve na filmotéku neznámějších slovenských filmů. Pro děti bude po dobu promítání připravený zábavný program. Filmy jsou ve slovenštině. Hala ev. kostela sv. Pavla, 1424 Davenport Rd. Toronto. Vstup volný, info: 416.658 9793

NE 16.6. v 11.00 - pořádá Slovak Canadian Cultural Society Kanadský Slovenský den, park Koliba na 1720 Barbertain Rd., Mississauga. Účastníci, kteří přijdou v lidovém českém, moravském a slovenském kroji vstupné neplatí. Info Anna Zapletal tel. 416.537 7698, tatratravel@hotmail.com, ostatní vstupné symbolické

SO 17.8. v 11.00 pořádá Slovak Canadian Cultural Society tradiční jarmark, Koliba na 1720 Barbertain Rd., Mississauga. Kdokoliv má zájem prodávat svoje produkty (ne jídlo), je vítán. Info Anna Zapletal tel. 416.537 7698, tatratravel@hotmail.com, Vstup volný, parking zdarma.

SO 28.9. v 10.00 - Slovenská kanadská kulturní společnost "otvírá veřejnosti dveře" do jejich parku Koliba na 1720 Barbertain Rd., Mississauga. Kdokoliv chce prodávat svoje výrobky (ne jídlo) info Anna Zapletal, tatratravel@hotmail.com, vstup volný.

NE 20.10. ve 14.00 každoroční Vepřové hody (večeře za \$16 od 17.00 h.) pořádá Kanadská slovenská kulturní společnost v parku Koliba, 1720 Barbertain Rd., Mississauga, info Anna Zapletal, tatratravel@hotmail.com.

ČESKÁ ŠKOLA TORONTO

SO každá v 10.00 (do 12.00) - Česká doplňovací škola Masarykova ústavu se koná v učebně na 918 Bathurst St., Toronto, je určena dětem ve věku 5 - 12 let, info 416. 439 4354 nebo www.masaryktown.ca

ČESKÁ ŠKOLA OAKVILLE

SO každá 10.00 -12.00 - česká doplňovací škola, kterou provozuje Holy Family Catholic School, 1420 Grosvenor Street, Oakville, ON L6H 3L2, HCD-SB-International Languages. Info třídní učitelka Renata Freiberg, tel: 905.845 6987 nebo renata_freiberg@yahoo.com. Zápisné \$25 na dítě na šk. rok, určený „HCD-SB-International Languages“. Těšíme se na malé školáčky.

SLOVENSKÁ ŠKOLA

SO každá 9.00-11.30 - v Blessed Teresa of Calcutta Elementary School na 1120 Runningbrook Dr., Mississauga.

ČESKÁ TV NOVÁ VIZE

SO každá v 10.00-10.30 a ÚT v 7.30 opakování - vysílá Nová vize v dosahu Ontario na stanici OMNI.1 (v Torontu kanál 47/kabel 4 a 169), producentka Markéta Rešňáková, tel: 647.892 6912, Nova Vize, 498 Quebec Ave. Toronto, ON, M6P 2V7, novavize.ca@gmail.com, na www.novavize.com naleznete některé TV programy.

SLOVENSKÁ TV SLOVENSKÝ SVET

SO každá v 10.30-11.00 a ÚT v 8.00 opakování - každý týden vysílá slovenská TV Slovenský svet. Producentka Katarína Homolová. Tel: 647.233 3105, email: slovenskysvet@gmail.com, www.tvsedna.com.

SOKOL TORONTO pravidelné cvičení:

PO - volejbal 20.00 - 22.00 ST - muži a ženy 20.00 - 22.00
G. Harvey S.I.1700 Kelle St. Info: Marie Chráková 416.242 5914, mariechrak@yahoo.ca

Děti a mládež:

SO 16.30 - 18.30 FIT FOR LIFE GYM, 601 Magnetic Dr. U21, Nort York. Info: Marie Chráková 416.242 5914, email: mariechrak@yahoo.ca

CALGARY

NE 30.6. ve 13.00 (do 16.00) - pořádá ČSSK oblíbený tradiční piknik. Za

asistence Pavla Hebelky a členů výboru ČSSK se zakousneme do šťavnatě grilované klobásy a zapijeme ji českým chmelovým moky. Sejdeme se v zahradních prostorách Royal Canadian Legion Forest Lawn 755-40 St. SE, přiveďte své přátele, členy i nečleny organizace, čtenáře a předplatitele Calgarských listů. Nenechte si ujít příležitost setkat se s přáteli a pohovořit si v rodném jazyce. S vámi nám tady bude veseleji, nezapomeňte vzít s sebou dobrou náladu. Z organizačních důvodů je registrace do středy 26. června nutná: Pavel Hebelka 403.272 5585, Draha Neveselá 403.278 6201, Božena Kellnerová 403.295-8438.

Navštivte dobře vybavenou veřejnou knihovnu v Catholic Pastoral Center, 120 - 17 Ave. SW., půjčují tam knihy na měsíc bez poplatku, telefon 403.218 5502, katalog on-line (M. Hlaváček)

EDMONTON

Pobočka ČSSK ve spolupráci s Československou společností pro vědu a umění v Albertě (SVU) vyhlásily fotografickou soutěž u příležitosti k 90. výročí diplomatických vztahů mezi ČSR a Kanadou: KANADA OBJEKTIVEM KRAJANU, více na fotosoutez@cssk.ca, podmínky na cssk.ca.

HAMILTON

NE 2.6. v 11.00 - 61. tradiční Česká národní pouť do svatyně mučedníků v Midlandu, ON. Pořadatelem této pouti je Cyrilometodějská liga v Kanadě ve spolupráci s krajanskými farnostmi. V 11.00 Křížová cesta venku, pak molitba Sv. Růžene. 13.30 - mše svatá v bazilice. Duchovním rádcem CML v Kanadě je rev. Libor Švorčík z Toronta. Info: CML Hamilton 905.547 6219

KITCHENER-WATERLOO-GUELPH

SO 15.6. od 14.00 (do půlnoci) - Piknik je znova tady!, KW Croatia Club, 2006 Shantz Station Rd. (R.R. 30), vstupné \$12, děti do 14 let zdarma. Cash bar pro dospělé, buřty, zákusky atd. a soft drinks za nízké ceny. Živá hudba, aktivity pro děti (zumba a další) i pro dospělé - volejbal, fotbal, na závěr dne tombola. Registrace na email kwczechsandslovaks@yahoo.com nebo na tel. 519.821 7996, přiveďte své rodiny, přátele i kamarády svých dětí.

ÚT každé 19.00-20.00 - cvičení Sokola, Elizabeth Ziegler School. Začalo od víťazů. Info: náčelnice Sokola Jana Otrubová 519.884 9185. Noví zájemci jsou vítáni i s rodinami a jejich přáteli.

SO každá 9.00 -11.30 - vyučování české a slovenské školy pro děti JK - 8. třída pod záštitou Waterloo Catholic School District Board. Více informací naleznete na www.kwczechsandslovaks.com. Pokud se rozhodnete pro finanční nebo materiální podporu, za kterou ve jménu dětí předem děkujeme, pak odešlete na adresu: CAC-Czech/or Slovak school, 550 King St.N, POB 42053, Waterloo, ON, N2L 6K5.

ČASOPIS DOBRÝ DEN

vydává ČSSK, objednávka: ekrtach@sympatico.ca, tel. 519.821 3321. Příspěvek laskavě pošlete na: Czech and Slovak Association of Canada, K-W-G Branch, 550 King St. N., PO 42053, Waterloo, ON, N2L 6K5.

MONTREAL

ČT (každý) ve 20.00 - sokolský volejbal v tělocvičně školy Corronation na rohu Van Horne a Victoria (metro Plamondon). Schází se 8 až 12 hráčů, mezi nimiž je i dost mladých studentů z Čech. Po všeobecné rozvíčce a náviku herních situací následuje hra. Volejbal bude pokračovat do konce jarní sezóny, většínou do konce května. Informace podá náčelník Sokola Montreal Josef Hřib na tel. 514.683-2092 nebo napište Aleně Martinu na amartinu@yahoo.com. (Ludvík Martinů)

SO 16., 23. a 30.5. - La cinémathèque québécoise uvádí ve dnech sérii filmů pod titulem "Bretislav Pojar, la gestuelle humaine". Sál Claude-Jutra, 335 de Maisonneuve Est (metro Berri-UQAM). Na programu jsou filmy, na kterých pracoval s Jiřím Trnkou a dalšími českými i montrealskými umělci. La Cinémathèque tím vzdává čest známému Břetislavu Pojarovi (1923 - 2012), který pracoval v 60. a 70. letech v Kanadě a měl v Montrealu mnoho přátel a známých. Více: www.cinemathèque.qc.ca/en/programmation/projections/cycle/bretislav-pojar-la-gestuelle-humaine

ÚT 18.6. v 19.30 - výborová schůze montrealské pobočky ČSSK, Český dům na McLynn. Na programu bude zpráva o kongresu a plán na příští sezónu.

ÚT 10.9. - výborová schůze Sokola Montreal.

SO 9.11. koncert k výročí založení ČSR. Zahraje "Trio Valdštýn", které se pro tuto příležitost vytvoří na počest bývalé předsedkyně sdružení v Montrealu Aleny Valdštýnové: Kateřina Jurásková (cello), Mana Shiraishi (house) a Mar-

We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canada Periodical Fund (CPF) of the Department of the Canadian Heritage.

Číslo 10 vyšlo 16. května, č. 11 vyjde 30. 5., uzávěrka je 14.5. 2013. Noviny vycházejí čtrnáctidenně.
Redakce: 416.439 9557 zanechtejте vzkaz
Rychlý kontakt vera.toronto@gmail.com, cell 647.608 1713

SPOLEČENSKÝ KALENDÁŘ

tin Karliček (klavír).

FINANČNÍ PODPORU NA VĚSTNÍK

odešlete laskavě na adresu 5080 Glencairn Ave., Montreal, QC H3W 2B4. Více: montrealvestnik@gmail.com, www.montrealvestnik.com. Czech and Slovak Vestnik - dotazy a informace můžete posílat na montrealvestnik@gmail.com. (Info z tiskoviny Montrealský věstník, ročník 49, květen 2013)

VANCOUVER

časopis vydává pobočka ČSSK, vychází 4krát ročně, případné dary pro podporu vydávání zasílejte na adresu Czech and Slovak Association, 797-916 West Broadway, Vancouver, BC, V5Z 1K7.

SO 25. - 26.5. - účast ČR a SR na Eurofest 2013 v Burnaby, odbočka ČSSK zabezpečí propagačně-kulturní a jídelní stánek, vystoupí Slavík a Great Moravian Choir.

NE 1.6. - Dětský den plný her a radovánek na Locarno Beach.

PÁ 7. - NE 9.6. - 64. kongres ČSSK v Kanadě, vancouverská pobočka zabezpečuje jeho organizaci. Prosíme o pomoc sponzory a dobrovolníky, dejte o sobě vědět na 604.833.4274, email: martajamborova@hotmail.com

WINNIPEG

ČASOPIS PRAMEN

vydává odbočka ČSSK ve Winnipegu, vychází čtyřikrát do roka. Zájemci, napište si o něj na adresu Czech and Slovak Association of Canada, Winnipeg Branch, Attn. Pramen, PO BOX 1732, Winnipeg, Manitoba, Ca, R3C 2Z9. Každá finanční podpora je vítána třeba uplatněním inzerátu. Tel. 204.256.3713, email: mishagoga@shaw.ca

NEDĚLNÍ ODPOLEDNE 5. KVĚTNA

věnovali členové farosti sv. Pavla v Torontu hned dvěma událostem: oslavě Svátku matek a vzpomínce života a díla slovenského politika dr. Milana Rastislava Štefánika u příležitosti 94. výročí jeho tragické smrti.

Oslavu matek připomněly recitátorky Anka Pavlisová (Matkino srce od Marie Gerdové), Margita Sadloňová (Matkine ruky od Daniela Fakly), Katarina Kozáková (Tak velmi, Svatoboja Karara - Danielisa) a malá recitátorka Štefka Bartalošová básni Bozk mamčičke.

Členové tělesa Collegium Musicum Toronto Ondrej Pevný a Jolanta Bieniek zpřijemili slavnostní chvíle skladbami A. Dvořáka a F. Mendelssohna.

V druhé části programu si připomněli život a dílo dr. Milana Rastislava Štefánika. Katarina Kozáková uvedla, že Štefánik si svým životním dílem vybudoval skutečný monument, památník, který přetrvá déle, než ten najtvdší mramor. Zdůraznila, že Štefánik byl jedním z nejvyšších hodností francouzské armády, ministr obrany ČSR, vědec, astronom světového jména, oblíbený člověk, blízký spolupracovník prof. dr. T. G. Masaryka a dr. Eduarda Beneše při vytvoření svobodného společného státu Čechů a Slováků.

"Památník, k němuž chodník nezaroste trávou, náleží osobnosti, která se vedle dalších také zasloužila o naši národní i náboženskou svobodu, o naši přítomnost."

Příjemnou atmosféru setkání sester a bratří evangelického kostela podtrhlo společné stolování. Slavnostní odpoledne uvedl farář této farnosti rev. Ladislav Kozák.

Foto zleva: Jan Petkovský, František Ječmen, rev. Ladislav Kozák a předsedkyně Klubu M. Rázusa Katarina Kozáková Foto Petr Kohout

ČESKÁ KNIHOVNA MASARYKOVA ÚSTAVU

ST 16.00 - 21.00

Info 416.439 0792

- také časopisy, filmy, DVD, pohádky pro děti

- přístup na internet zdarma

450 Scarborough Golf Club Rd. Toronto

MASARYKŮV ÚSTAV

450 Scarborough Golf Club Rd., Toronto
zve všechny své členy a přátele na tradiční

ČESKÝ a SLOVENSKÝ DEN

sobota 22. června

- 10.00 se otvírají brány
- 11.00 ekumenická bohoslužba
- 14.00 oficiální zahájení

Přijďte se všichni se svými rodinami, jejich přáteli a dětmi i s jejich kamarády pobavit do náruče bezpečného parku a pod širým nebem si zadovážet.

Máte co nabídnout? Chcete mít stánek, prezentaci?

Informace: paní Iva 416.439 4354

Výborná tradiční i kanadská kuchyně, chutný zlatavý mok z domoviny, rychlá a ochotná obsluha. Kničky, DVD. Hudba. Tanec. Dětské hry. Ukázka hry Nového divadla. Nezmeškejte příležitost setkat se s přáteli.

Znalost češtiny a slovenštiny není podmínkou.

Těšíme se na vás! Těšte se na nás!

PŘIHLASTE SE NA MASARYKŮV ÚSTAV !!

nabízí příležitost veřejného vystoupení před publikem v programu

ČESKÝ A SLOVENSKÝ DEN SOBOTA 22. ČERVNA "TALENT SHOW"

Hrajete na hudební nástroj? Zpíváte? Tancujete? Předvádíte pantomimu? Přihlaste se! Na věku nezáleží, záleží jen na tom, co umíte. Rádi Vás uvítáme v programu dne.

Mladší děti jen v doprovodu rodičů

PODROBNOSTI:
paní Iva 416.439 4354

450 Scarborough Golf Club Rd.,
Toronto

Milí příznivci prázdninových dobrodružstev,

máme pre vás dobrou správu. Prázdninový tábor v Tatranskej Lesnej sa uskutoční už po dvadsiaty druhýkrát. Bude prebiehať v termíne od 30. 6. do 14. 7. 2013 v Škole v prírode DETSKÝ RAJ v Tatranskej Lesnej. Je určený deťom zo Slovenska i zo zahraničia vo veku od 7 do 16 rokov. Prihlášku môžete zaslať poštou, alebo naskenovanú e-mailom (musí obsahovať podpis zákonného zástupcu) najneskôr do 10. júna 2013. Pobyt v tábore je dvojtyždňový - výška poplatku 210 €. Je možné sa prihlásiť aj na týždeň - výška poplatku na jeden týždeň je 105 €. V cene pobytu je ubytovanie (v murovanej a podľa potreby aj vykurovanej budove Školy v prírode, sprchy na poschodí), stravovanie (strava je podávaná 6x denne), pitný režim, celodenný dozor, športové vybavenie, materiál na tvorivé dielne a doprava počas celodenných výletov. Vstupenky a poplatky za podujatia si deti hradia z vreckového (zmluvné ceny). V programe tábora nebude chýbať kúpanie v blízkom aquaparku, výlety a túry do blízkeho i vzdialenejšieho okolia, návšteva kultúrnych pamiatok, športové turnaje, hry, besedy, tvorivé dielne, táborová vatra a opekačka a diskotéky. Kontaktné údaje: Matica slovenská, Nám. J. C. Hronského 1, 036 52 Martin, Tel: 043/4012826, 0905735336, email: fin@matica.sk, web http://www.matica.sk/?id_menu=73374.

ADRESY

VELVYSLANECTVÍ ČR V KANADĚ

251 Cooper St.,
Ottawa ON K2P 0G2
Tel: (613) 562 3875
Fax: (613) 562 3878
E-mail: ottawa@embassy.mzv.cz
www.czechembassy.org

GEN. KONZULÁT ČR V TORONTU

GEN. KONZUL VLADIMÍR RUML
2 Bloor St. W. suite 1500, Toronto
ON M4W 3E2
Tel: (416) 972 1476, Fax: (416) 72 6991
www.mzv.cz/toronto

HONORÁRNÍ KONZULÁT ČR

CALGARY
HON. KONZUL JERRY JELÍNEK
Ste. 611 - 71st Avenue SE.,
Calgary,
AB T2H 0S7
Tel: (403) 269 4924 Fax: (403) 261 3077, calgary@honorary.mzv.cz
jelinek@terramanagement.ca

GEN. KONZULÁT ČR MONTREAL

HON. KONZUL JUDr. HÝNEK JIŘÍ KOVSKÝ
1920-2020 Rue University Montréal,
Québec H3A 2A5
tel. 1(514)316 4383
montreal@honorary.mzv.cz

VELVYSLANECTVÍ KANADY

PRAGA
Muhova 6, 160 00 Praha 6, CR
Tel: (+420) 272 101 800 Fax: (+420) 272 101 890
canada@canada.cz www.canada.cz

ČSSK V KANADĚ

PO Box 564, 3044 Bloor St. W.
Toronto ON M8X 2Y8
Tel: (416) 925 2241
Fax: (416) 925 1940
Porady a ověřování dokladů:
ustredi@cssk.ca nebo toronto@cssk.ca, www.cssk.ca
Torontská pobočka (416) 762 6846

NOVÉ ČESKÉ DIVADLO

NEW CZECH THEATRE
348 Riverdale Ave., Toronto, ON
M4J 1A2, Tel: (416) 463 3182
nove.divadlo@gmail.com

ŘÍMSKO-KATOLICKÝ KOSTEL SV. VÁCLAVA

Rev. Libor Švorčík
496 Gladstone Av., Toronto, ON
6H 3H9
Tel: (416) 532 5272 Fax: (416) 516 5311, www.katolik.ca

SLOV. EV. KOSTOL SV. PAVLA

Rev. Ladislav Kozák
1424 Davenport Rd., Toronto ON
M6H 2H8
Tel: (416) 658 9793

ŘÍM.-KAT. KOSTOL SV. CYRILA A METODA

farář: J. Vaňo
5255 Thornwood Dr., Mississauga,
ON L4Z 3J3.
Tel: (905) 712 1200
Fax (905) 712 0974

THE BATA SHOE MUSEUM

327 Bloor St. W., Toronto, ON
Tel: (416) 979 7799

DEPT. OF SLAVIC LANGUAGES UNIVERSITY OF TORONTO

Alumni Hall, 121 St. Joseph St.,
Room 405, Toronto, ON M5S 1J4
Associate prof. Veronika Ambros
Tel: (416) 926 1300 ext. 3200
veronika.ambros@utoronto.ca

Máme to heslo na prezidentské standartě i v záhlaví Nového domova. Pravda vítězí. Jaká pravda? Původní husitský slogan byl konkrétní: Pravda Páně vítězí. Vynecháme-li ovšem slovo „Páně“, můžeme se nadít jakékoli pravdy. Mnozí jsou přesvědčeni, že musí zvítězit ta jejich pravda.

Jsou ale i rozmanité dílčí pravdy. Třeba pravda o tom, kdo je skutečným autorem kontroverzní prezidentské amnestie vyhlášené Václavem Klausem na Nový rok 2013. Zkuste to zjistit – a narazíte na neprospšnou džungli protichůdných názorů. Jako kdyby heslo na české

AMNESTIE: SPOR O AUTORSTVÍ

Pro ND Lubomír Stejskal

prezidentské standartě neznělo Pravda vítězí, ale: Mlžit, mlžit, tříkrát mlžit.

O co jde? Jistě je jedno: kdo amnestii prvního ledna vyhlásil. Doma jste to slyšeli všichni. Byl to prezident Klaus. Málokdo ale věří tomu, že on sám, neprávnick, je, paragraf po paragrafu, autorem textu amnestie. Panuje všeobecné přesvědčení, že mu někdo pomáhal. Ale kdo? Zdravý rozum se ptá, proč to ti lidé čestně nepřiznají? Že by se za svůj podíl na amnestii styděli? Souhlasí snad s veřejným míněním, že amnestie v té podobě, jak byla vyhlášena, je cosi jako zločin na postižených? Zejména ta její část, která zahrnuje aboliční, tedy přerušení či nezahajování trestního stíhání, což se týká i velkých korupčních kauz ze zlaté éry polistopadového mafináského kapitalismu?

Už v lednu jsme zaznamenali pozoruhodný výrok prezidentova tajemníka Ladislava Jakla, že amnestie byla připravována „v širokém okruhu tří lidí“. Kterých lidí? To Jakl neřekl a média začala spekulovat. Padla první jména. Uveden byl samotný Jakl, dále hradní právník Pavel Hasenkopf a ústavní právník, který má k Hradu blízko - Zdeněk Koudelka. To ovšem Jakl popřel. A také Koudelka, který prostřednictvím ministra spravedlnosti Pavla Blažka dal na vědomí, že amnestii nepsal. Hasenkopf ještě v lednu tvrdil, že neví, kdo amnestii vypracoval (její konečnou podobu), ale přiznal, že sám napsal jeden z návrhů. V únoru Jakl uvedl, že do autorství amnestie bylo ministerstvo spravedlnosti zapojeno. Ale „jen úzce“.

V dubnu kancléř nového prezidenta Václav Mynář sdělil tři jména: Jakl, Hasenkopf a bývalý vicekancléř Petr Hájek. „Tito tři lidé velmi intenzivně pracovali na textu amnestie pro pana prezidenta,“ prohlásil. Je to pravda? Těžko říci. Hájek reagoval slovy o „drbech na hradních toaletách“ a Mynář rovnou označil za lháře. Taktéž i Hasenkopf. Začátkem května se do věci vložil prezident Zeman. Podpořil Mynář

ustrážní foto Wikipedia

řovo tvrzení o trojici spoluautorů Jakl – Hájek – Hasenkopf, přičemž třetího jmenovaného označil za autora aboliční, tedy nejvíce kritizované části amnestie. Do hry překvapivě znovu vstoupil Zdeněk Koudelka, který přiznal autorství na části amnestie (nikoli na aboliční, přičemž zalitoval, že jeho samotného to nenapadlo), ačkoli 20. ledna řekl ministr spravedlnosti Blažek v České televizi: „Zdeněk Koudelka mě ujistil, že amnestii nepsal.“ Tak psal, nebo nepsal? A kdo tady vlastně lže? Pardon, mlží. Otázka pro chytrou horáky.

Spor o autorství amnestie ovšem nekončí. Pravda se tetelí kdesi v koutku a politici se svými rádci dál hrají tuto prapodivnou hru, které nerozumí ani veřejnost, a dost možná ani oni sami. Kdyby nebylo v sázce tolik zničených osudů, tolik zklamání podvedených lidí a tak velká ztráta důvěry v právní stát, asi by nebylo důležité zakončit větu, kterou si veřejnost mohla přečíst ve zveřejněné hradní emailové korespondenci. V ní se Pavel Hasenkopf ptá Ladislava Jakla: „Nepsal to náhodou na míru nějaký advokát, který takto chce pomoci svému klientovi?“ Čím to asi bude, že nemalá část občanů si myslí totéž?

ZPRAVODAJSTVÍ Z DOMOVINY

PREZIDENT MILOŠ ZEMAN by rád viděl vyšší míru ruských investic v České republice, také v souvislosti s chystanou dostavbou Jaderné elektrárny v Temelíně. Rusky to řekl v projevu na recepci pořádané ruským velvyslanectvím v Praze k 68. výročí konce druhé světové války. Prál by si, aby byl objem ruských investic v zemi za několik let mezi dvěma až čtyřmi procenty celkového zahraničního kapitálu v ČR a aby vzrostly také české investice v Rusku. Zatím je podíl ruských peněz jen 0,8 procenta celkových cizích investic v ČR, nejvýznamnějšími investory jsou Nizozemsko, Německo a Rakousko. Zeman také ocenil rostoucí obchodní výměnu mezi Českem a Ruskem. Ocenil také kvalitu ruských podnikatelů, kteří v ČR podnikají. www.radio.cz (5.9.)

BULHARSKÝ ANTIMONOPOLNÍ ÚŘAD vyměřil české energetické společnosti Energo-Pro pokutu 1,69 milionu leva (přes 22 milionů Kč) za zneužívání dominantní pozice na trhu. Oznámil to dnes úřad. S problémy se v poslední době v Bulharsku potýká rovněž energetická firma ČEZ.

Obraz Zátíši malíře Bohumila Kubišty z roku 1909 se na aukci v Topičově salonu v Praze vydražil za 15,7 milionu korun bez aukční přírázky, vyvolávací cena byla 12 milionů korun. Kubištův obraz se tak stal desátým nejdražší prodaným obrazem na aukcích v České republice od roku 1990.

Zátíši se vrátilo po téměř 20 letech z USA přes aukční dům Sotheby's v Londýně zpět do České republiky. (12.5.)

ZAHAJOVACÍHO KONCERTU festivalu Pražské jaro se 12.5. ujal Filharmonický orchestr francouzského rozhlasu, který uvedl Smetanovu Mou vlast. Na letošní ročník festivalu je připraveno celkem 45 koncertů. www.radio.cz (12.5.)

KONCEM PRVNÍHO ČTVRTLETÍ t.r. vyplácela Česká správa sociálního zabezpečení 3,49 mil. starobních, invalidních a pozůstatkových důchodů, které rozdělila mezi 2,86 milionu příjemců. Proti stejnému období 2012 přitom počet důchodců klesl o 8419 osob. TN.cz (14.5.)

Mají se líp čeští, nebo slovenští penzisté?

Zatímco u nás je průměrný starobní důchod 11 274 Kč, na Slovensku to je v přepočtu 10 028 korun. A i další typy důchodů jsou u nás o něco vyšší než u našich východních sousedů.

Z údajů, které zveřejnila Sociální poisťovňa, vyplývá, že na Slovensku byl průměrný starobní důchod ke konci minulého měsíce 388,6 eur (10 028 Kč). Oproti tomu v Česku dosahoval ke konci prosince tento typ důchodu

výše 11 274 Kč. Uvádějí to poslední statistiky České správy sociálního zabezpečení ze závěru loňského roku. Předčasný starobní důchod činil koncem dubna u Slováků v průměru 387,8 eur, což je 10 007 korun. V tomto ohledu je na tom Česko hůř: ke konci loňského roku totiž předčasný starobní důchod dosahoval 8 934 Kč. Další kapitolou jsou invalidní důchody. U nás se vyplácejí ve třech formách podle míry poklesu pracovní

schopnosti. Invalidní důchod prvního stupně (při poklesu pracovní schopnosti o 35 až 49 %) činil ke konci prosince 6 021 Kč, druhého stupně (při poklesu o 50 až 69 %) 6 714 Kč a třetího stupně (při poklesu nejméně o 70 %) 10 141 Kč.

Oproti tomu na Slovensku rozlišují invalidní důchod pro osoby s mírou poklesu pracovní schopnosti do 70 % a nad 70 %. Ten první na konci minulého měsíce průměrně dosahoval 194,6 eur (5 021 Kč), druhý v průměru činil 342,6 eur (8 841 Kč).

Zdroj: http://n.nova.cz/zpravy/domaci/vetke-srovnani-duchodu-maji-se-lip-cesti-nebo-slovensti-penziste.html?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=2013-05-13_13.5.2013

	Česko (stav k 31. 12. 2012)	Slovensko (stav k 30. 4. 2013)
Průměrný starobní důchod	11 274 Kč	10 028 Kč (388,6 eur)
Průměrný předčasný starobní důchod	8 934 Kč	10 007 Kč (387,8 eur)
Průměrný vdovský důchod	7 104 Kč	6 113 Kč (236,9 eur)
Průměrný vdovecký důchod	6 076 Kč	4 715 Kč (182,7 eur)
Průměrný sirotčí důchod	5 544 Kč	3 399 Kč (131,7 eur)

Zdroj: ČSSZ, TVNoviny.sk/Sociálna poisťovňa

Požadavek reformy kurie starý 82 let

„Viele Bischöfe seien Lahmäsche“ – Mnoho biskupů se chová jako „ochrnuté zadky“. (Kdyby se výraz Lahmäsche měl přeložit doslova, zněl by český ekvivalent mnohem drsněji: Biskupové jsou ochrnuté pr...e.) Náhoda, nebo ne? Několik dnů poté, co papež František ustanovil kardinálskou komisi pro reformu kurie, se na pultech knižkupectví v Itálii objevila kniha s názvem Sladká vzpomínka na strastiopnou práci. Kirkev, papežství, římská kurie mezi dějinami a tradicí (Suavis laborum memoria. Kirche, Papsttum, Römische Kurie zwischen Geschichte und Tradition). Tato esej byla vydána k 70. výročí narození jezuitského kněze Marcela Chappina, vydavatel Paul van Geest - Roberto Regoli, tajný archiv Vatikánu, 618 stran. Informuje o tom: www.chiesa.espressonline.it

Publikace se zmiňuje o dokumentu, který se kromě vatikánského tajného

archivu nachází v mnoha dalších archívech jak v latinské, tak v německé jazykové verzi. Anonymní autor, pravděpodobně holandský kardinál Willem Marinus van Rossum (1854–1932), kritizuje v dokumentu z roku 1931 papeže, kurie i biskupy a požaduje velkou reformu. Kromě jiného se zde píše: Biskupové jsou sice většinou zbožní, ale málo dynamičtí, takoví „středověci“, nebo dokonce ještě horší. Mnozí jsou apatičtí, je jim všechno jedno, jsou malodušní, anebo marniví. Jiní jsou konformisté, byrokrati anebo introverti, ignoranti a úřednické mašiny, kterým není pomoci. Mnohokrát vypadá episkopát nějaké země jako „svazek ochrnutých prdelí“. Hlavním problémem je, že svatá stolice si přeje mít hlavně poslušné, samy se sebou spokojené preláty.

Ve špatném světle je představen také „církvevní senát“, tj. kardinálské

kolegium, které volí papeže. Tvoří jej mnoho osobností, které ovšem nejsou samostatně myslícími lidmi. Jejich zásluhy nespočívají v tom, že mají pastorační zkušenosti, ale v tom, že dlouho vysedávali nad psacím stolem. Většinu kardinálních kardinálů tvoří Italové: „Jako kdyby se Duch svatý zamiloval speciálně jen do italského národa.“ Jsou potřebné radikální reformy.

Dokument z roku 1931 nešetří ani kritikou samotného papežství: „Od 19. století sedí na papežském trůně středověcí papežové, s jedinou výjimkou, již je Lev XIII.“

Pravděpodobný autor textu Willem Marinus van Rossum, člen řádu redemptoristů, byl jmenován papežem Piem X. v roce 1911 kardinálem a 1914 prezidentem papežské biblické komise. V roce 1917 se stal členem papežské komise pro autentický výklad církevního práva, o rok později prefektem kongregace pro šíření víry. Zemřel v roce 1932 v Maastrichtu. Zdroj této informace: JA – die neue Kirchenzeitung, 5. května 2013, číslo 18, titulní strana.

Překlad z němčiny Peter Žaloudek

Európa má novú chalúпку. Za pol miliardy

Martin Vlachynský

www.eurokriza.sk

Nové sídla európskych inštitúcií sa môžu pýšiť vysokou cenou. To je to šetrenie. Brusel si stavia grandiózne pamätníky a dlhopisová situácia na juhu sa upokojuje. Skutočne sa situácia zlepšuje?

Európska rada bude mať nové sídlo. Pôvodne plánované náklady 240 miliónov eur boli navýšené na 327 miliónov eur. Podobne v Luxemburgu sa stavia nové sídlo EÚ. Takzvané Centrum Konrada Adenauera bude mať byty pre 2 000 úradníkov, telocvičňu a veľkolepý portál so 16 oceľovými stĺpmi. Cenovka tejto chalúčky ukazuje momentálne 450 miliónov eur. A nesmieme zabúdať na nový palác ECB, za ktorý európsky daňovník zaplatí okolo 1,2 miliardy eur. Ako to vravel Barroso o tom šetrení - viac sa už

nia pracovného týždňa tých odchádzajúcich o 5 hodín (nebojte sa, neprepracujú sa, dosiaľ mali 35 hodinový týždeň) a predĺženia veku odchodu do dôchodku na 66 rokov.

Podobne cena španielskych dlhopisov napriek vyššie spomínaným zlým správam prvýkrát od roku 2010 klesla pod 4 %. Na dovŕšenie dobrých správ, ECB opäť začala akceptovať cyperské dlhopisy ako kolaterál. Dokonca ani tí Rusi nie sú až tak veľmi našťavní, že prišli na Cypre o nejaké penia-

chých zástupcov v ECB, údajne hlasoval proti. Keďže zápisy zasadaní ECB sa utajujú na 30 rokov, pravdu sa tak skoro nedozvieme.

V ECB pritom vzniká ďalšia iniciatíva. Centrálna banka by mala nakupovať aktívami kryté dlhopisy od bánk periférie. Inými slovami, akceptovať často bezcenné zvyšky realitných a iných bublín a hodiť ich na plecía celého euro-systému. Nie je to nič nové, do nedávna fungoval program covered bond purchase programme 2 a pred ním 1. Cez neho ECB nakúpila dlhopisy v hodnote okolo 65 miliárd eur.

V Nemecku kritika eura prichádza zo všetkých strán, niekedy aj tých menej očakávaných. Napríklad od jedného z jeho zakladateľov, bývalého nemeckého ministra financií Oskara Lafontainea. Ten dnes volá po jeho zrušení. Súčasný kurz podľa neho smeruje ku katastrofe.

Do bezpečia Nemecka zatiaľ smerujú nielen peniaze investorov utekajúce z juhu, ale aj ľudia. Podľa nemeckého štatistického úradu v roku 2012 prišlo do Nemecka rekordných 1,081 milióna imigrantov z Európy.

Po anglických komunálnych voľbách zavládlo v krajine vzrušenie. Silne euroskeptická (ale Slováci by mali pamätať, že aj silne protimigrantská) strana UKIP na čele so známym Nigelom Farageom získala 139 nových kresiel v miestnych zastupiteľstvách a výrazne tak navýšila pôvodný počet 8 kresiel. V rámci krajiny získala 23% a skončila tretia po Labour party (29%) a konzervatívami (25%). Referendum o vystúpení z EÚ slúbené aktuálnym premiérom po nasledujúcich voľbách treba brať vážne.

Think-tank New Direction vyrád deň daňovej slobody (deň, keď prestávame zarábať len na dane a začneme zarábať na seba) pre členské štáty EÚ. Oproti minulému roku daňové zaťaženie vzrástlo, priemerný európsky pracujúci na daniach zaplatí viac ako 45%. A potom že ekonomika nerastie. Zaujímavé je, že celkové daňové zaťaženie je vyššie v krajinách s rovnou daňou, ako v krajinách s progresívnym zdaňovaním.

Minulý týždeň sme vás informovali o chystanom štrajku euroúradníkov. Ono je to trochu zložitejšie. Najskôr vyhlásili od 1.5. až do 31.7. štrajkovú pohotovosť odbory Európskeho parlamentu. O týždeň neskôr ich nasledovali odbory Európskej rady. Pozaď neostali ani odbory Európskej komisie, tie vyhlásili pohotovosť na termín 9.5. - 30.6. Tak dúfam, že ste si to poznačili do kalendárov!

Zdroj: <http://finweb.hnonline.sk/c1-59849180-europa-ma-novu-chalupku-za-pol-miliardy-komentar>, autor je analytik INESS, eurokriza.sk

Ilustračná foto Wikipedia

Na počátku máje se v médiích i mocenských kuloárech rozvažuje, zdali kriminálně obvinili tři senátory za finanční podvody, anebo zamést senátorské finanční přestupky milostivě pod senátní koberec.

Mezi odbornými vodo hospodáři v Ostravě, kde jsem pracoval ve výpočetní technice v 70. letech, jsem se poučil o samočisticí schopnosti vody: voda totiž má užasnou vlastnost očišťovat se a udržovat sebe samu životodárnou; pokud ovšem - což bylo v průmyslovém srdci Československa nadmiru aktuální - nepřekročí množství odpadů pouštěného do vody míru tak, že se tekoucí voda zcela umrtví a stojatá pak se promění ve smrdutou tůň. Pokoušeli jsme se s pomocí počítačů tu rovnici nečistot ve vodě jaksi stanovit a spočítat. I Senát jako instituce se může zasnít tak moc, že uhasí svou samočisticí vlastnost a promění se v zahnívající tůň.

Tři senátoři nalezli ve finančních předpisech pro zúčtování svých senátorských výdajů či výhod skulinu, že senátorovi je poskytována peněžní úleva pro udržování dvou rezidencí - tedy domov, odkud pocházejí, a bydlení v Otawě, kde úřadují. Předpis má zajistit logiku.

Leč, člověk je tvor vypočítavý a málokdo odmítne výhodu, neřku-li finanční, aby tuto neuchopil a nevytřásl z ní co nejvíce pro sebe.

V případě senátorů však máme tradiční očekávání, že jsou tak trochu nad

JE ZDRAVÉ NA KAŽDÝ PÁD VĚTRAT ZATUCHLÝ SENÁT

Aktualita pro ND Rošťa Firla

věci škudlení a klíčování směrem k osobnímu prospěchu; ne nadarmo se o Senátu říká, že je svědomí národa a že v Senátu zasedají nejlepší z národa. Čtvrtý senátní nezbeda, ženského pohlaví, kterému přisuzují vyšší koeficient slušnosti a skromnosti, je vyšetřována pro statisčové cestovní výlohy; pocho-pitelně si pamatují, že vyúčtovat diety a cestovní výdaje bylo v rodné zemi precizní umění, jak sebe neošidit, ale v případě senátorky s platem 132.000 dolarů kanadských mne takové handrkování ve velkém stylu přímo uráží. Pravda, někteří chycení s rukou v kase okamžitě desítky tisíc podvodně získaných dolarů okamžitě vrátili, aby se omyli.

Ale očistili se před senátními kolegy a před národem, který k nim má vzhlí-žet? Senát je instituce vážená, 1. července bude slavit 146. narozeniny trvání a solidnosti; my z rodu praotce Čecha to umíme ocenit, vždyť česká kotlina za stejnou dobu prožila větší část co území císařství, a samostatné Česko-slovensko od roku 1918 pouhých 20 let samosprávy, pak 6 let nacistického protektorátu a 3 roky samostatnosti po osvobození byl jen kulhavý krok do tristi let komunistické totality hmoždící národ více než 40 let. A co bylo dál, to si každý pamatuje.

105 kanadských senátorů dnes zasedá v Senátu a stovka je zajisté pohorše-ná chováním těch tří plus jedna jako všichni. Otázka, jestli nezbedy trestně stíhat, je jasná, že vyšetřování a souzení musí být za deseti tisícičové podvody na státní kase.

Jako ta voda, pokud není smrdutá tůň za hranici sebečistění, se musí Senát sám očistit od marasu; a pokud ne, pokud senátoři nebudou očištění žádat, protože sami mají maslo na hlavě, pak vybagrujte celou tu tůň od bahna, zrušte tu riskantní proceduru jmenování senátorů předsedou vlády a zvolte senátory lidovým hlasováním, jak se v demokratické zemi sluší a patří.

Ale to nebude asi zapotřebí, protože 87 % senátorů jsou lidé slušní a ty ne-slušné vlastním úsilím a s pomocí policie a soudu zapudí, protože vědí, že v každé třitice lidí je jeden nezbeda a jeden nesporný vůdce.

A to my prostí lidé víme taky, že je to tak v každé školní třídě i vojenské četě.

nedá?

Najnovšia predpoveď ekonomického vývoja v EÚ z dielne Komisie opäť vracia na svetlo sveta otázku, či má takéto stavanie pamätníkov politikom svoje opodstatnenie. Napriek tradične optimistickému názvu v nej nájdeme zhoršenie oproti predpovedi spred troch mesiacov. Odhad rastu v eurozóne na rok 2013 dosiahol -0,4% z pôvodných -0,3%. EÚ ako celok sa má miesto pôvodného 0,1% rastu prepadnúť do 0,1% poklesu. Deväť štátov eurozóny má mať tento rok deficit verejných financií vyšší ako 3%, v roku 2014 až desať štátov. Rekordmanom má byť Írsko so 7,5 % deficitom, nasledované Španielskom s deficitom -6,5 %, budúci rok táto krajina má proročované prvenstvo s -7 %.

Naoko sa situácia v krajinách periférie (do ktorej sa ráta stále viac krajín) zlepšuje. Slovinsko napriek prepadu ratingu na úroveň junk a rečiam o rýchlo nadchádzajúcej záchrane minulý týždeň úspešne predalo dlhopisy, hoci za masťných 5,67 %. Portugalsku sa podarilo prvýkrát od spustenia záchrany predat 10-ročné dlhopisy na trhu. Vláda zároveň oznámila pokračovanie v tvrdej línii v podobe prepustenia 30 000 štátnych zamestnancov, predĺže-

ze - údajne je predĺženie ich staršej pôžičky Cypru na spadnutie. Dobrých ako dobrých. Predpovede rastu sa z kvartálu na kvartál zhoršujú, podobne aj predpovede vývoja deficitu v členských štátoch, nehovoriac o nezamestnanosti, ktorá v eurozóne už s rutinou pravidelnosťou každý mesiac láme negatívne rekordy.

Čo motivovalo investorov ignorovať riziko na dlhopisoch problémových krajín? Opakovane demonštrované odhodlanie predstaviteľov EÚ zachraňovať za spoločné peniaze jednotlivé vlády členských štátov. A nezabúdajme na oficiálny plán ECB nakupovať problémové dlhopisy, ak to bude nevyhnutné. Ohlásenie programu OMT na konci minulého leta sa zdalo byť zlomovým momentom.

Ešte pred týždňom zľahka rozvíril o vody zníženie úrokových sadzieb ECB. Bol to skôr symbolický krok, tento tradičný monetárny nástroj je vzhľadom na fragmentáciu finančných trhov v eurozóne blízko svojich limitov čokoľvek ovplyvniť a všetci čakajú na to, kedy začne ECB zase raz poriadne kvantitatívne uvoľňovanie v podobe nákupu dlhopisov cez program OMT. Jörg Asmussen, jeden z dvoch nemeck-

Běžně se traduje, že Československé televizi byl rodný list vystaven 1. května 1953, přičemž rozhodnutí o televizním vysílání u nás padlo v dubnu 1952. Od 1. května 1953 se ale jednalo „pouze“ o zkušební vysílání. Signál byl tehdy dosažitelný prakticky jen v Praze a okolí – televizory měli k dispozici především státní a straníční funkcionáři (např. prezident Gottwald dostal televizor k vánocům 1952, ovšem nic na něj samozřejmě nemohl chytit a květnového

vysílání v následujícím roce se už nedožil), přičemž desítky aparátů byly instalovány i na veřejně přístupných místech hlavního města. V roce 1953 bylo u nás vyrobeno více než 12.000 televizorů, ale málokdo si mohl koupit přístroj, který stál zhruba dva a půl průměrného měsíčního platu, nemluvě o tom, že za pár týdnů ožebračila občany ČSR měnová reforma. Někteří nadšení radioamatéři na svých zpravida podomácku vyrobených aparaturách dokázali zachytit nepřilís kvalitní signál i jinde. Těm několika

stovkám diváků však bylo jedno, zda se jedná o zkušební či pravidelné vysílání už proto, že rozjezd byl na tehdejší dobu poměrně velkorysý – vysílalo se třikrát v týdnu (ve středu, pátek a v sobotu). Nasazené tempo ovšem nemohlo hned z několika důvodů vydržet, takže již za měsíc se vysílalo jen o středách a sobotách, a to až do začátku listopadu, kdy se vysílání začalo objevovat opět tři dny v týdnu.

Za pravidelné bylo vysílání vyhlášeno až 25. února 1954, ale do dějin vstoupilo ono prvomájové v předchozím roce.

JAK TO NA ZAČÁTKU VLASTNĚ BYLO... (1)

Pro ND Jan Mervart

Ani jedno z těchto dat nebylo zvoleno náhodně. Podle názoru československých státních a stranických orgánů tehdejší lidové demokratické republiky (stejně tomu bylo později i v republice socialistické) totiž musely podobné události časově souznit s výročími významných událostí, které soudobý režim považoval za pokrokové.

Oslava šedesátin a začátku televizního vysílání v Československu má tedy v letošním roce své oprávnění. Prvomájové vysílání 1953 však neproběhlo zcela hladce, ba vypadalo to na naprostou improvizaci. Na toto téma mně už před řadou let poskytl svá vyjádření tři jeho přímí aktéři. Své vzpomínky mně v době, kdy jsem pracoval v brněnském televizním studiu, ochotně sdělili první televizní ředitel Karel Kohout, dále velmi populární herec Jaroslav Marvan a další populární herec František Filipovský. Je přitom pochopitelné, že v některých detailech se stoprocentně neshodovali – ostatně, obdobně je tomu i v případě některých historických pramenů, a to nejen co se týče zahajovacího vysílání. K. Kohout v 70. letech minulého století pracoval v ČST Praha ve funkci šéfa programových fondů – archivu, v roce 1952 však zastával funkci ředitele Studia uměleckých filmů v Praze na Barrandově. Začátkem následujícího roku byl rozhodnutím ministra informací a osvěty převeden do Československého rozhlasu, pod který televize zpočátku spadala, coby programový a provozní ředitel televizního studia. Už v předchozím roce bylo vládním nařízením pověřeno ministerstvo spojit úkolem technicky vybavit pražské televizní studio, přičemž náš prototyp televizního vysílače s výkonem koncového stupně obrazu 5 kW byl instalován na známé rozhledně v Praze na Petříně (obrázek petřínské rozhledny na obrazovce se na dlouhou dobu stal jedním ze symbolů televizního vysílání u nás). Ještě před zahájením vysílání byla v ČSR vyrobena série prvních televizorů typu Tesla 4001A: do května 1953 se jich prodalo asi pět stovek.

Československé televizní vysílání mohlo začít...

Podle pamětníků se 1. května 1953 večer v kolébce ČST, což bylo několik místností v budově Měšťanské besedy v Praze ve Vladislavově ulici, shromáždili vybraní hosté, mezi nimiž bylo několik ministrů, ředitelů různých institucí a osobností kulturního života. V Besedě byly instalovány televizory značky Leningrad vyráběné v tehdejší NDR v sovětské licenci; k nám jich bylo v té době prý dovezeno asi patnáct set. Přitom první poválečná aparatura naší výroby, navazující na práci výzkumníků z první republiky i z doby německé okupace, vznikla již v březnu 1948 v Tanvaldu, přičemž z vojenské správy výzkum později přešel do civilního sektoru.

Vlastní zkušební vysílání mělo začít úderem 20. hodiny. Studio bylo údajně vybaveno dvěma prototypovými studiovými kamerami se snímacími elektronkami superikonoskop naší výroby a filmovým snímačem 35 mm se superikonoskopem vyrobeným v tehdejší SSSR. (Až za rok bylo studio obohaceno o filmový snímač 16 mm.) Už první den vysílání však zafungoval pověstný zákon schválnosti, takže službu vypověděl právě filmový snímač, z něhož se od osmé večerní měl na obrazovky linout obraz i průvodní slovo herce Jaroslava Marvana, jenž celým večerem prozávil. Vše ovšem bylo natočeno na filmový pás již dříve – stejně jako tomu bylo i v následujících pořadích: s „živým“ vysíláním se nepočítalo. Ředitel Kohout se proto v nouzi obrátil na F. Filipovského s prosbou, zda by byl ochoten vystoupit „živě“ a vysílání tak vlastně zachránit.

POKRAČOVÁNÍ

NEJSME VESMÍRNNÉ NIC

Pro ND Jiří Krupička

(6)

Kdo vyplňuje tuto prázdnotu světelnými body, z nichž některé dostaly jména a byly spojeny s pozemskými příběhy. Věda nám říká, že všechny z nich, nejjasnější i sotva pouhým okem viditelné jsou zdrojem záření, kde se atomy v divém tanci srážejí, přeměňují v jiné atomy a mění část své hmoty v energii. Proto je vidíme, tu část jejich spektra, na něž naše oko bylo naladěno miliony let vývoje. Je to všechno jen zběhlý tanec neživé hmoty, bez jakýchkoli pravidel? Rozhodně to není zběsilost bez pravidel; skutečnost je pravý opak. Zdá se tanec jeví jako chaos, když každý z tanečníků zná velmi dobře svou úlohu při srážce s druhými a hraje ji do posledního písmene? Jak to však víme; proč jsou si vědci tak jisti svým poznáním a jeho obecnou platností? Protože jsme všichni členy téže komunity – lidské společnosti se stejnou základní mentální výbavou. Proto ta obecnost správného poznání, kde měřítkem správnosti je shoda mnoha myslí, ověřitelnost druhými lidmi. Ať už přímým pozorováním, nebo pomocí velmi složitých přístrojů.

Máme, jako lidé, mnohem více společného než rozdílů. Vědomí této skutečnosti musí být základem každé rozumné úvahy o budoucnosti lidské společnosti – v jejímž životě právě rozdílnost hraje tak významnou úlohu. Hra rozdílů se shodným je podstatou života společnosti. Jak by vypadala „společnost“ lidí, podob-

eným kolektivem věřících, a opuštění tohoto kolektivu je smrtelným hříchem. Podle šarije se trestá smrtí. Těžko si představit větší rozpor mezi západním a fundamentalistickým islámským postojem ke svobodnému rozvoji lidského individua.

Na druhé straně dosáhla na Západě idea celosvětové odpovědnosti za osudy lidí postižených bídou a živelními pohromami dosud největšího historického rozsahu. Pojetí lidstva jako celku spjatého týmiž základními pouty se konkretizuje v mezinárodní pomoci. Nic nebudeme potřebovat v budoucnosti více než růst globální solidarity, vědomí společného osudu. Cesta k takové solidaritě zakotvené pevně v lidských myslích a projevované ve skutcích, nikoli pouze slovy, je dlouhá a tmítá a úspěch není nikdy plně zaručen. Jiné cesty však není; trvalý růst lidské ničivosti vůči sobě a vůči přírodě ji činí jedinou nekatastrofální možností. Snad k jejímu výběru přispěje růst vědomí lidské výjimečnosti v nekonečném kosmu. V moderních městech zaplavených světlem lidé málokdy zvednou hlavu a podívají se vzhůru nad sebe. Když se k takovému pohybu přece jen odhodlají, pak je to většinou dotaz k obloze, zda se dostanou domů ještě před deštěm. Přijdou však chvíle, kdy se v zahradách chalup či chat nebo při táboření ve volné přírodě jejich zrak zatoulá vzhůru k temnému nebi prostřelenému jasnými tečkami a s několika malými kotouči. Možná,

pení a cílem osvěcených myslí je únik do stavu nirvány, kde mizí tíha pozemského Já.

Ve světě je moře utrpení. Musejí lidé, když přemýšlejí o řádu věcí a svém postavení v něm, přijmout buddhistickou cestu vykoupení aspoň filosoficky (málokdo ji přijme ve svém praktickém životě), aby se myšlenkově vyrovnali s mořem utrpení a nespravedlnosti v životě lidské společnosti? Nebo je člověk v řádu stvoření něco

tak zvláštního, že Bůh obětoval svého jediného syna, aby zachránil vrchol své tvorby?

Je možno mávnout rukou nad takovými otázkami jako zcela neproduktivními tulkami lidské mysli odvádějící nás od nezbytné práce činnorodého života. Rozhodně nepřispívají ničím ke tvorbě národního důchodu pokládaného pragmaticky myslícími lidmi za měřítko zdraví národa a veřejné společnosti.

Většina lidí se však nevyhne občasným chvílím tážání nad problémem své existence a jejího smyslu. Zdá se život opravdu cestou někam, nebo jen prázdňným zábleskem kosmického happeningu. Takové chvíle se mohou podstatně prodloužit v dobách životního nezdaru, kdy se utrpení stává dlouhodobou součástí našeho osudu nebo kdy nelitostně běžící čas nám připomíná krátkost zbývajících dnů.

Duch naší doby miluje tmavé barvy a pesimisté najdou mnoho důvodů pro svůj ponurý obraz života. Nikdy však, v celé historii lidského rodu, se tolik lidí (i když stále pouhý zlomek celku lidstva) necítilo spjaté nesobeckými pouty s osudem přístíž generací lidstva, nejenom svého národa nebo etnického celku. Nejenom se svou rodinou, ale s celkem lidského rodu a prostředím, v němž se jeho život bude rozvíjet nebo upadat. Cítí se spjatí s těmi, kdo přezvezmou pochoď života po nás a kdo budou muset žít v prostředí nemilosrdné pustošené naší máníí mít stále víc. Cítí hrozbu člověku i celému zázraku života, zrozeného matkou Zemí.

Všechna předchozí slova mohou znít jako prázdňná řeč ve věku zrychlené tvorby nových věcí a nového, konkrétního poznání. Avšak otázky bez racionálně ověřitelných odpovědí se občas vynoří i ve velmi pragmatické mysli, někdy se silou a naléhavostí, které nedobrovolného tazatele překvapí. Proč v době transplantací srdce a výzkumu kosmického prostoru lidé i v technicky nejpokročilejších společnostech nacházejí někdy útěchu ve věrách, které ohromí střízlivou mysl svou absurditou?

Ve věrách tak silných, že násilný koncem zklamání, nazývaného životem, se může jevit jediným východiskem na cestě k nesrovnatelně lepší budoucnosti? DOKONČENÍ PŘÍŠTĚ

ných si k nerozeznání, jako atomy téhož prvku? Na rozdílnosti, na individualitě každého z nás je založen život společnosti právě tak, jako na shodném základu, z něhož individualita vyrůstá.

Západní civilizace zdůrazňuje sféru rozdílnosti, tvorby osobnosti, jako svůj základní rys; individualismus je podstatou liberální demokracie. Míra svobody lidského jedince je pro ni rozhodující měrou kvality politického zřízení; lidská práva vyjadřují tento postoj nejvýstižněji. Ostatní civilizační okruhy, minulé i přítomné, zdůrazňují celek daleko silnější. Právě srazka západního světa, především Ameriky, s islámským představuje do značné míry konflikt rozdílného pojetí vztahu jedince ke kolektivu. Islám je v myslích radikálů bohem posvě-

že jejich mysl pocítí aspoň na chvíli nezvyklé rozzechvění, odchýlí se ze svých běžných cest a chtěla by se ptát na místo člověka v bezendém kosmu. Jsme něco, nebo nic v této nesmírnosti?

Tuto otázku si začaly klást přemýšlivé hlavy od dob, kdy jim uvolnění boje o život přineslo chvíli klidu, kdy si člověk již vytvořil základní nástroje abstraktního myšlení. Prostě víry, vyspělé náboženství a filosofické systémy se pokoušely o odpověď. Veliká náboženství tak činí stále, avšak moderní filosofie se svým hlavním proudem vyhýbá otázce, nezodpověditelné stroze racionálně. V křesťanství, judaismu a islamu je člověk ústředním motivem božského tvoření; v buddhismu je člověk nezdarem v kosmickém řádu, ztělesněním utr-

O PENĚŽÍCH ROZUMNĚ

Pro ND Hanka Smithinová

(2)

Se zárukou hodnoty peněz byly odjakživa problémy. Lidé dlouho nechápali, a v mnoha případech nechápou ani dnes, že peníze představují společenský vztah a jejich hodnotu zaručuje stabilita společnosti. Odedávna se hledalo něco nezníčitelného, co bude představovat záruku. Protože ale peníze nejsou z materiálního světa, nýbrž ze společenského, to, co se volilo jako záruka, nemohlo fungovat. Historicky to byly drahé kovy, zlato a stříbro, které se pokládaly za nezníčitelné.

Ale jak je možné vědět, kolik je na světě zlata a stříbra? Odkrývala se nová naleziště, jenže v každém případě, i kdyby množství zlata a stříbra na celém světě bylo známo, bude to vždycky množství omezené. A kdykoliv společnost přijala zlatý standard, vždycky se dostavila krize. Nebylo totiž možné půjčovat volně, bylo tu stále vědomí, že zdroje jsou omezené, a když se vyčerpají, bude konec. V naší době a v našem bankovním systému totiž představují "utažené" peníze.

Dnešní utažené peníze je vysoká úroková sazba, aby se omezily požadavky o půjčky, a také se tímto způsobem omezuje množství peněz, jako to dělal zlatý standard. Existuje dvojitá úroková sazba. Jednak reálná je to, co věřitelé inzerují: vypůjčte si na 7 procent, na tři procenta atd. Jenže nás zajímá reálná úroková sazba. To je nominální sazba minus současná inflace.

Ve 20. století až dodnes ve společnosti existuje hrůza z inflace, která se datuje z doby po první světové válce, kdy Německo muselo platit reparace. Tiskly se peníze v této době a v této zemi, aby se reparace splatily, a tato inflace zničila německou střední třídu. Podobná situace existovala po 2. svět. válce v Maďarsku, která skončí

němům je vnímán jako snadný, nebo omezený. Víra, že kdesi existuje zlatý poklad, na jehož základě si jediné smíme a můžeme půjčovat, je totéž, jako peníze půjčované na vysoký reálný úrok v moderním světě. Také výsledky je stejný - kvantita je omezená v obou případech.

Reálná úroková sazba je to, co ovlivňuje žádost o půjčky. Centrální banky by si měly dobře všimnout reálné úrokové sazby. Jestliže je příliš vysoká, zastaví požadavky o půjčky, to jest ekonomii. Na druhé straně, jestliže je negativní, povede to k negativním půjčkám a tedy k inflaci, které se ti, co věří ve zlatý standard, tak strašlivě bojí. Z toho vyplývá, že nejstabilnější úroková sazba musí být nízká, ale pozitivní. Např. když je nominální úroková sazba 5 procent a inflace 3 procenta, reálná sazba bude 2 procenta, což je asi na takové úrovni, jaké bychom si přáli dosáhnout. Jako zlatý standard vedl ke krizím, tak k nim vedou i utažené peníze. Bylo by dobré, kdyby si lidé všimli a pamatovali. Není nutné znát matematiku. Jen pozorně sledovat, co se kolem nás děje.

Všechny systémy, ideologie a opatření v historii, které nebyly založené na základním charakteru objektu, který měl být řízen, kontrolován nebo zaveden, ztroskotaly. V naší vegetariánské době existují lidé, kteří chtějí mít i pejsky, co odmítají maso. A tak ti chudáci, geneticky totožní s vlky, musí žít, jak jim to majitelé dovolí. Jako v materiálním třízměrném světě nemůžeme postavit stůl na totéž místo, kde už stojí píano, tak také nemůžeme zlomit inherentní charakter živého organismu.

Ve společnosti je hezké mluvit o lásce všech ke všem, ale rozumnější bude začít každý pokus analýzou toho, co existuje, co nelze změnit na

lik propagované a oslavované, která nejen že nefunguje, ale vůbec fungovat nemůže. Pokud lidé vytvoří společnost s nějakým nadlidským cílem, jako byla společnost religiozní, není normální pro člověka sdílet peníze s jinými. Ve většině rodin, kde oba manželé vydělávají, mají kromě společných peněz i konta soukromá. Jak ti můžu dát dar, když okamžitě vidíš, kolik jsem vzala ze společného účtu?

Sdílet peníze mezi státy, které jsou národnostní, je cesta k nesvárum a potenciálním válkám. Za prvé - peníze jsou často součástí národní tradice, jak o tom svědčí jejich názvy - koruna, zlotý atd. Za druhé - cui bono? Komu to slouží? Turistům, co jedou do zahraničí a nemusejí si vyměňovat peníze? Je to dostatečný důvod k tomu, aby se tak pozvolna vytvářelo obrovské území, které má sice centrální banku, ale nemá centrální vládu? Jak víme, peníze tvoří stát. Jak funguje evropské uspořádání bez společného státu? Špatně. Vzniká neústavnost, nekontrolovatelnost, když základní zákony finančního systému chybějí.

Společná měna není přímou kontradikcí státní teorie peněz. Předpokladem této teorie je, že peníze jsou to, co se přijímá jako daňová platba. Všechny státy Evropské unie trvají na tom, aby daně byly placeny v eurech. Co tu chybí, je symbiotický vztah, který normálně existuje mezi Centrální bankou, suverénní vládou a ministerstvem financí.

Neexistuje žádná vláda evropského společenství, žádné evropské ministerstvo financí, jenom Centrální banka, která všechno řídí z Frankfurtu. Vlády a ministerstva financí, které existují (Francie, Německo, Španělsko atd.) jsou v podstatě provinční vlády.

Takže to, co kdo utrácí, je kontrolováno někým jiným, jmenovitě Evropskou Centrální Bankou. Když lidé nemají zodpovědnost za své peníze, nevědí, co utratili, a i v rodině, pokud mají společnou kreditní kartu, jeden z manželů ji eventuelně musí zrušit, pokud je nucen platit za výlohy svého partnera. Pokud nemají vlastní konto, necítí zodpovědnost vytvořit si vlastní smysl pro dobré hospodaření.

To všechno je známé z historie i ze studia lidské povahy. Proto začínat tento nový pokus, který vede k nenávisti mezi národy, nezdědováním, nezaměstnaností a utrácením jedné a půl generace, byl nesmyslný ve své podstatě a přidává jen k řadě předěsílých pokusů, systémů a opatření, které odmítají vycházet z inherentní povahy předmětu svého pokusu a jsou předurčeny k zániku.

KONEC

Znalci západního pobřeží Kanady hlásí neustálý déšť; zabalili jsme několik deštníků, pláštěnky a náhradní oblečení, a celý nádherný týden ani nekápl; naopak pálilo slunce a my se radovali v houfu třígenerační rodiny. Každý zná, jak pomalu tika čas v křesle dentisty, a jak upaluje, když si libujeme blahem; poslední ráno jsem obouval botičky vnučce Gracie, která se bránila a chtěla v orosené trávě běhat bosky. Oboutou jsem „Greysi“ postavil do trávy a řekl You are free now! (Jsi svobodná) a ona zakvíčela I don't want be free! (Já nechci být svobodná) a šplhala mi na klín; všichni kolem zaječeli smíchem, jak urputně to řekla hláskem dvouletého batolete. Protože jsme s Evou dali svým synům kromě života také svobodnou zemi, jakou je Kanada, připadlo mi vrcholem „sjezdu Firlů“ toto halasně volání Gracie, že nechce svobodu, docela symbolické.

A tím začalo loučení a naše cesta autem do Vancouveru na letiště a zpátky domů na východ Ontaria.

Ale abych nezačínal koncem, přiletěli jsme do Vancouveru posledního dubna a hned v autě na letišti nám snacha Amna řekla, že jsme přivezli z východu sluníčko, protože čtyři dny od jejich přiletu z Malaysie lilo jako z konve a tráva roste jako z vody a pantáta seká trávu, aby usedlost nevypadala zpustle co divočina.

Nádherný dům v Surrey, zasazený mezi obrovité cedry a jedle a osazený kvetoucími tulipány, vypadal dost velký na sjezd trojnásobku účastníků. Bylo nás Firlů devět a tchání jménem Khani dva, a četní návštěvníci ještě přicházeli. Tchání Khani, a v jiném než českém jazyce by se to tak šikovně nerýmovalo,

SEŠLI JSME SE VE VANCOUVERU

Pro ND Rošťa Firla

mají čtyři potomky, a pro ilustraci této kosmopolitní rodiny to musím popsat: Khani přijeli z Pákistánu do USA studovat v r. 1970, vystudovali, zůstali v Oregonu, pracovali a množili rodinu. V r. 1985 odešli z USA do Kanady do Montrealu, aby se mj. také naučili francouzsky; leč v Montrealu bylo zima, příliš zima, tak se přesunuli do Vancouveru a tam už tchání Khani zůstali, zatímco se jim potomstvo rozléto do světa: nejstarší dcera Rabia, 38 let, studovala v Paříži, pojala za manžela Francouze a s dětmi žije v Bruselu; Amna studovala v Torontu, vdala se za našeho Roštika a teď žije v Kuala Lumpur, Malaysie; třetí dcera Nadia studovala právníčinu v Singapuru, kde sbalila italského barona Zena a budou se brát v srpnu ve Veroně, Itálii; zatím žije ve Vancouveru, ale kde a zda budou po sňatku žít v Itálii či ve Vancouveru, zatím neví. Čtvrtý potomek Ali studuje doktorát v Londonu. To jen odbočka pro ilustraci rozmarnosti rodiny Khanu, a já si myslím, že náš Petr, ženatý s Maďarkou Helgou, je exot.

Člověk se světem projíždá, napsal český mistr slova Jan Werich, a tak nepřekvapí, že na sjezdu jsme jedli lahůdky pákistánské, Helga uvařila po maďarsku vepřové, Eva udělala bramborové placky s kyselým zelím a Talán Zeno se blýskl po italsky. Ale veskrze vládl v kuchyni tchán Zaka Khan; jen já nepřispěl do kulinářské produkce, ale jedl jsem za dva - což lze poznat na opasku. Když jsme nepočítali deště, jeli jsme za vodou Pacifiku, do kterého jsme vstoupili po kolena hluboko, ochutnal jsem slanou vodu a Gracie podrazila vlna nohy a zamáčela se, což snacha Helga tušila a měla věci na převlečení; šestiměsíční Theo si namočil patičky a roční Milan proháněl ráčky po písku pláže. Chtěl jsem vidět obrovské stromy a ve Stanley parku jsem obdivoval ty velikány, které tam byly, když přistěhovalci ještě nebyli a Indiáni vyřezávali totemy. Také jsme navštívili nádherné akvárium, kde suchozemec uvidí nevidané mořské obloudy i želvu starší, než nejstarší člověk.

Pochopitelně jsem nacvakal tisíc obrázků a vybírat 20 nebo 30 mně trvalo desetkrát déle než napsat tuto zprávu, když vím, že obrázek je výmluvnější než tisíc slov: Loučili jsme se zčásti blahem z tohoto setkání s rodinou, zčásti s lítostí, která patří ke každému loučení; ale přiblížil dalšího setkání v srpnu na svatbě ve Veroně učinilo loučení snesitelné.

Odletěli jsme z Vancouveru v poledne a o půlnoci přistáli v Sudbury, skoro přesně 4000 kilometrů včetně tříhodinového čekání na přestup; a pak ať mi někdo říká, že ta naše přítomnost není fenomenální. Foto archiv autora

Ilustrační foto Wikipedia

la v komunizmu.

Malá inflace nám naopak pomáhá splatit naše půjčky a peníze jsou indexované pro inflaci.

Když si uvědomíme, že peníze jsou prostě bankovní vklady a že úroky na tyto vklady jsou vyšší, než inflace s nízkou, ale pozitivní reálnou úrokovou sazbou, společnost je tedy vlastně chráněna proti inflaci. V podstatě jde o to, jestli přístup k pe-

charakteru, na povaze toho kterého duhu.

Vlci a psi jsou masožravci. Stejně jako lidé jsou to společenské druhy, a lidé, stejně jako tyto savci, si vymezují své místo ve společnosti a svůj prostor, který si chrání.

Ne, nemluví o komunizmu, i když tento argument se na komunismus hodí. Mluví o společné méně, to-

NENÍ TO ÚŽASNÉ? DESET LET ČESKÉ TELEVIZE v TORONTU!

by. O pohodu duše se
➤ ze str. 1 postarali také muzikan-
 ti skupiny Europe With
 Love. Ovšem zlatým

hřebem programu byli hosté z Prahy, legendární sestry Martha a Tena Elefteriadu, které nejenže přítomné občastněly písněmi zlatého věku pop music k tanci i k poslechu, ale obohatily svůj repertoár původními řeckými písněmi zpívanými v jejich rodném jazyce. Opakovaný potlesk tanečníků jen potvrdil, že slyší „to pravé“, na což se také těšili a co v nich vyvolávalo nostalgické vzpomínky na doby svých studentských let a prvních lásek.

Druhdy pralinkou bylo vystoupení dnes již populární šansonierky z Bratislavy Moniky Stanislavové, kterou si účastníci loňského gala v televizní anketě - kdo by měl na plesu zpívat - doslova vypřáli stejně jako i zpívající sestry.

Atmosféra bezvadná, hned po prvních minutách opadly veškeré zábrany (není pochyb, že se o to mohl zasloužit i vstupní pohár šampaňského), všichni se na sebe usmívali, vítali se podáním ruky, představovali si navzájem partnery a partnerky, padaly otázky ke všem možným tématům, panovala radost nad setkáním

po roce, lidé pochvalovali předměty v aukci, na desítky centimetrů kupovali lístky do tomboly...

Slavnostním chvilím přidalo na důstojnosti ocenění podporovatelů českého televizního vysílání, kterého se ve vysoce společenském úboru oděná ujala producentka Markéta Rešovská. „Ano, je to pravda,“ zvolala na úvod do mikrofonu, „Nová Vize slaví neuvěřitelných deset let své existence! Kdyby mně někdo řekl, když jsem si z OMNI TV nesla před desetiletím kontrakt na prvních 13 programů, že jich jednou budeme mít za sebou 500, nevěřila bych tomu. Ale nic z toho by se neuskutečnilo bez vás, bez úžasné podpory celé české komunity. Výroba jednoho programu stojí v průměru 2000 dolarů, když to znásobíme 500, dostaneme neuvěřitelné číslo milión... ano, výroba televize za deset let přišla na milión dolarů, a tato suma se našla v naší komunitě. Nejsme úžasná komunita?“ (Reč přerušena spontánní potleskem přítomných.)

Své podporovatele rozdělila do dvou skupin - v první jsou podniky a firmy, které se o chod TV zasloužily nejvíce a poskytly na vysílání celkově nad sto tisíc dolarů: United Cleaning

Services a Milan Kroupa (který byl v té době v Evropě a pamětní listinu v jeho zastoupení převzal jeho syn Robert Kroupa), dále firma Creative Post a Laddy Horak (který také nebyl přítomen), poté Akuna a Zdeněk Forst, Jerry Formánek a Transcom Transport (také byl v Evropě a listinu převzala dr. Jarmila Bergmannová), a pro MZV ČR ji převzal generální konzul ČR Vladimír Ruml (i letošní patron gala).

Ve druhé skupině jsou drobní podnikatelé, u kterých producentka oceňovala jejich věrnost televizní myšlence - zůstali s ní od jejího zrodu, a postupně se na jejím chodu podíleli podstatnou částkou. Poděkování si tedy odnášeli Rosta Brankovský, dr. Miloš Krajný, dr. Dana Eisnerová, manželé Ivo a Milly Syptákoví a Blanka Martinček-Hanečák.

„Bez nikoho z vás by se televize neobešla a každý, byť sebemenší příspěvek v její prospěch, je vítán.“

Děkuji vám všem ještě jednou a doufejme, že se tu za deset let sejdeme znovu nad pořadem číslo tisíc,“ uzavřel potlesk poslední slova Markěty Rešovské, jejíž pravidelné české vysílání pro českou komunitu v kanadském Ontariu nemá ve světě obdoby.

Zleva sólistky večera Tena a Martha Elefteriadu ve společnosti jednoho z organizátorů Jarka Čihala

Zpěvačka Monika Stanislavová (uprostřed) ve společnosti konferenciérů Barbie a Jaymeze Bee

Fotografie z plesu pořídila Věra Kohoutová
 Máte-li o ně zájem, napište si o přístupový link vera.toronto@gmail.com

The world is a much smaller place.

Jet Airways provides excellent connections to Prague and Vienna.

Enjoy unmatched comforts every time you fly Jet Airways. Relax in our lie-flat beds in Première or the comforts of our Economy, savor the sumptuous gourmet meals and a handpicked selection of wines. Unwind and relax with our award winning in-flight entertainment. With our interline partners, we take you to your preferred destinations. Therefore, next time you fly to home, fly Jet Airways.

For further inquiries and reservations, please visit our website: www.jetairways.com, call your travel agent or call on our toll free reservation number: 1-877-835-9538.

Flights to Prague	Dep.	Arr.
Toronto - Prague (Mon-Sat)	1825	1035*
Prague - Toronto (Mon-Sat)	0700	1245

Flights to Vienna	Dep.	Arr.
Toronto - Vienna (Daily)	1825	1200*
Vienna - Toronto (Daily)	0700	1245

*next day

*Aircraft will be changed in Brussels. Return flights from Toronto - Brussels operated are operated by Jet Airways. European section are operated to Prague operated by Czech Airlines, Brussels Airlines or Austrian Airlines. Schedule can be changed without notice.

Za oponou je více divadla než před ní...

Ano, tvrdím od svých patnácti, že za oponou je více divadla, nežli před oponou. I když je tam většinou tma.

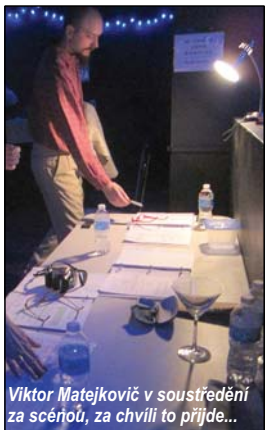
První okamžiky, kdy se přestěhujeme do divadla, což je týden před premiérou, jsou spojené s celou řadou úkonů: nastavit světla, vyzkoušet techniku na zvuk a hudbu, postavit kulisy, obšlápnout si ustavenou scénu, obsadit satny a v nich si udělat organizaci prostoru, zorganizovat zákulisi, zakrýt prostor, aby neprosvítalo světlo a diváky nerušilo, naslápnout si nejzazší body na scéně, kde až je herec ve světle...atd. A je tady premiéra. Po prvním zvonění už musí být herci za scénou - ty si svolává inspicient, který má před každým představením stejnou rutinu - pak běží kolem dokola a svolává diváky do sedadel. Pak do pokladny - kolik je tam lidí? Nikdo? Fajn, jedeme... ještě klička do kabinky zvukaře a osvětlovače a hurá do zákulisí, zbývá minuta, pohled do kouta k nápovědě (je tam, chválabo-hu), bleskurychle přehlédnout scénu a rekvizity a už světla pohasínají, spouští se hudba, zvedá se opona (kličkou)... už se to nedá odstat, představení je

spuštěno, hercům tluče srdce naplno, jejich oči jako by byly někde v dáli - hlavou jim letí první věta textu, pohled na partnera, s nímž začíná, olíznutí rtů, nádech a je tady první krok na scénu... doufá, stejně jako režisér a nápověda, že to nebude přebrept či okno (že si jako nemůže vzpomenout) - to se, co v divadle působím, nestalo, zato se ale podařilo některým přijít na scénu o několik dějství dříve a zrušit tak polovinu předchozího), když pak ti následující museli ztrátu narovnávat... jak? Třeba vrácením věty textu na patřičnou stránku a jede se, jako že se nic nestalo, dál. Po dvaceti minutách klidného průběhu z nás napětí padá, a věříme, že hra dostane tempo, dynamiku, prostě barvu. Ale k tomu mohou pomoci také diváci. Když sedí a jenom se dívají, to je málo. Když se ale nahlas zasmějí, zatleskají - to je jiná, jsou s námi a v každém z nás za oponou se to rozsvítí. Což teprve, když přijde spontánní potlesk - tak to už máme diváka na své straně a děj žije s námi...

Každá ta divácká „sešlost“ na představení je jiná. Za scénou to žije jako v papírku, teprve teď se ukazuje, co ještě je nutné domyslet - ale co je důležité, herci se adrenalin přímo vlévá do mozku a závity pracují na plné obrátky, takže si dovoří i nějakou tu improvizaci, a protože jsou dobrodruzi (většinou) tak se setkají s odezvou a je tady nový gag, těch se pak nasbírá mnohem více, což je markantní zejména v posledním nedělním představení. A to v sále sedí „přespolní“ (tradičně už leta letoucí) - úžasní nahrávači a milovníci divadla, co také umějí ocenit tu náročnou hercovu snahu, a jsou vždycky s ním. Smějí se, tleskají, reagují, nebaví se mezi sebou... fotografují s bleskem minimálně a o přestávce rozdávají pochvaly na adresu divadelního spolku... náramně oceňujeme. Nejchladnější diváci se setkávají (jak je to možné, domlouvají se snad?) v sobotu odpoled-

Děkováčka vypadá z druhé strany scény takto... (a ten pán vlevo dole netleskal...)

Viktor Matejkovič v soustředění ze scény, za chvíli to přijde...

ne. Jakoby trnuli nad hereckým výkonem, aby jim to snad nepokazili? A nezasmějí se a nezasmějí, aby náhodou tím smíchem něco neufuknuli. Naopak - smějte se, reagujte!

Zeptejte se Zuzky Novotné či Viktora Matejkoviče, jak jim to v jejich dovádění na scéně a k rozbušení inspirace pomáhá. Madam Arcati se rozvinula do nádherně trefené duchařinky, spisovatel Charles Condomin dostal křídla, stejně jako i jeho postupně zesnulé manželky Elvira (Lenka Nováková) a Rose (Lenka Kimla) - obě vytvořily etrickou improvizaci v písničky coby ženští duchové (krucinál, to zní ale divně), takže se jejich spikleneckví z hrůzného manželství se stejným mužem, kterého stejně povolají k sobě, nakonec rozplynulo v divákově poznání, že je snad lepší zůstat svobodný... Těžko se definuje „lepší či horší“ herecký výkon - konečně ani o to v amatérském herectví nejde. Tato hra byla ale i v tomto směru naprosto vyrovnaná, i když tam stála novička Gábi Kupčíková (služka Edith) - a všiml jste si, jak uměla nádherně křičet a bít se? Nový příslib? Dvojice manželská Bradmanovci - Zuzka Borka a Martin Bonhard vstřícně zpracovávali improvizáční výpady

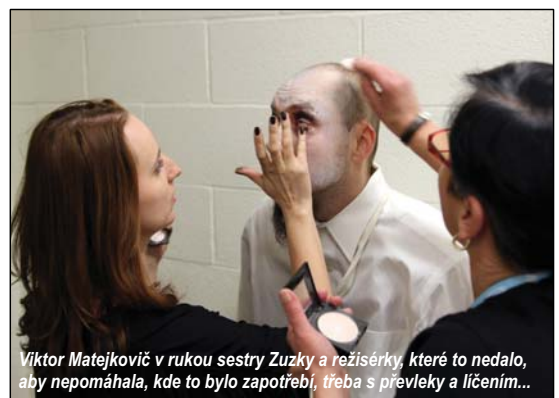
pod svým palcem - díky, Dášo Beláčíková. Kolektiv byl úžasně sebraný. I to by se panu Cowardovi určitě líbilo.

Nové divadlo, tradičně jako jediná organizace v naší komunitě, přiláká zatím největší počet členů našich komunit (nepočítáme-li Český a slovenský den Masarykova ústavu) na svou prezentaci (co Čech, to divadelník?). I když je to méně než před oněmi dvaceti lety, ale stále nejvíce, a to má v rodném listu 44. rok svého života. A právě proto je namístě postesknutí, že je ke škodě věci, že se o tomto představení nedozvěděli více v komunitě diváci české televize. Přinejmenším by věděli, co si neměli nechat ujít.

A to je zpoza opony dnes všechno, přišť se uvidíme 25.-27. října, na nové hře pracuje dramaturgyně a režisérka v jedné osobě Brigita Hamvašová. Také se můžeme těšit. Obě strany: herci i diváci. Text a foto Věra Kohoutová

Lenka Nováková v péči Zuzky Matejkovičové coby maskérky - ta také byla všude... i potřebná.

Viktor Matejkovič v rukou sestry Zuzky a režisérky, které to nedalo, aby nepomáhala, kde to bylo zapotřebí, třeba s převleky a líčením...

Navštivte facebook "Nové divadlo Toronto"

▲ Zleva dole: Ivo Mejzr, Zuzka Matejkovičová, zleva sedící: Zuzka Novotná, Lenka Nováková, Viktor Matejkovič, Zuzka Borka, zleva stojící: Dáša Beláčíková, Gabriela Kupčíková, Radka Tamchynová, Karel Tamchyna, Kamila Hanousková, Věra Ripplová, Jana Fabiánová, Martin Bonhard a Věra Kohoutová
Foto Laci Hamvaš

Doménou sympatického barytonisty Jana Vaculíka jsou opery. Známe jej z celé řady árií, kterými nejen obšťastnil obecenstvo Kanadské opery v Torontu, ale velice často i obecenstvo na komunitních setkáních s hudbou. Studia klasického zpěvu zahájil v Košicích na konzervatoři a završil je ukončením bakalářského titulu v Torontu na Glenn Gould School of Music. Má za sebou i masterské zkoušky - dvouleté studium zvládl za rok jediný. Bylo to v době, kdy se setkal s věhlasnou prof. Evou Blahovou.

Ještě za dob jeho studii byl přijat do sboru Canadian opera Company, kde se postupně vypracoval až k účinkování v nádherných operách a náročných produkcích, kupř. ve sboru v pověstném Německo jako země velkých možností, i když tam svého času patřilo Slovensko i Česko. Jenže už vládnou finanční limity, čímž se možnosti zužují. Ovšem přijímá každou příležitost přinášející mu nové zkušenosti. K takové pa-

drží se pevně na zemi skromně pěvec. V jeho prospěch hovoří i skutečnost, že zpívá v nejméně osmi jazycích. Velice si považuje nenahraditelných zkušeností získaných kupř. v Gala koncertu s jedním z legendárních bratrů-pěvců Petrem Dvorským v produkci Státní opery v Košicích. K evropskému zpívání má mladý pěvec vůbec respekt, oceňuje zejména hlubokou tradici a šíři, kterou evropské umělecké domy nabízejí. V jeho zorném úhlu panuje zejména Německo jako země velkých možností, i když tam svého času patřilo Slovensko i Česko. Jenže už vládnou finanční limity, čímž se možnosti zužují. Ovšem přijímá každou příležitost přinášející mu nové zkušenosti. K takové pa-

"...je to pro mě relaxující a zábavné vystoupení," říká o zpěvu pop Jan Vaculík

třilo i hostování v Číně, „... kde jsme zpívali v nejlepších divadlech v Šanghaji, Fu-čou či v Kantonu a jinde“, potvrdil nedávno v rozhovoru pro náš list. Posledním jeho úspěchem je před měsícem získané prvenství soutěže s Clifford Poole orchestra. Rádi blahopřejeme.

V Torontu dnes již známý barytonista přijal nabídku zazpívat si na Juniales v červnu. Což pro nás, kdož jej známe, není překvapením. Překvapením je, že nepůjde o prezentaci klasického zpěvu, ale populárních písní... A proč nabídku přijal, o tom se více dozvíme v následujícím rozhovoru.

Máš rád lidové taneční zábavy?

Lidové zábavy mám velice rád. Hosté tam přicházejí v jiné náladě než na klasické představení. Chtějí se bavit, čímž se vlastně stávají součástí samotného představení, a proto se atmosféra celého podniku nese ve veselé formě.

Jakou hudbu na takových zábavách preferuješ?

Většinou lidovou, a v případě klasiky také lidové písně, anebo tzv. art songs, z nichž jsou snad nejznámější "Lieder".

Na Juniales je Tvůj zpěv součástí takové taneční zábavy, s jakými pocity jsi přijal hostování?

Určitě s potěšením, je to pro mě relaxující a zábavné vystoupení a patrně pro každého zpěváka příjemným zpestřením.

Vedle Tebe budou zpívat profesionálové – Dušan Grún a skoro profesionálka Marka Rajná, hudební skupina Avalanche. A každý z nich má svůj styl – svoji hudbu a písně – ostatně i svoje období, protože je odděluje nejen země, ve kterých tvoří, ale i věk... S čím Ty vystoupíš?

Všechny tři formy vystoupení či pískají tóniny z opery a ani nevědí, že ji pravděpodobně naposledy slyšeli v nějaké reklamě. *You will not loose anything by giving it a chance. If you like movies, Amadeus is probably the best movie to see what can opera represent.*

Podobná prezentace bude pro Tebe premiérou, nebo už máš nějakou zkušenost za sebou?

V minulosti jsem vystupoval na několika lidových zábavách, na letních piknikových akcích a plesech ať už na Slovensku nebo tady – takže nějaké zkušenosti už mám, ale nikdy jich není dost.

Existují lidé, kteří by na operu nešli ani za nic - co bys jim vzkázal?

Lidé jsou různí a každý má rád něco jiného. Opera je nejstarší a dodnes stále napopulárnější vokální umění v historii lidstva. Jsem si jistý, že jakmile se někdo dokáže ponořit do hloubky kompozice a pochopí, co zpěv, orchestr a samotná harmonie a záměr díla reprezentují, tak by byl jejich postoj jiný. Častokrát si lidé prozpěvují či pískají tóniny z opery a ani nevědí, že ji pravděpodobně naposledy slyšeli v nějaké reklamě. *You will not loose anything by giving it a chance. If you like movies, Amadeus is probably the best movie to see what can opera represent.*

Dotyky hudby Marky Rajné

Jméno Marka Rajná není v našich komunitách neznámá. Štíhlá a usmívající se sympatická Košičanka odešla z domoviny před téměř desetiletím. Lákal ji poznat tuto zemi, v níž již žil její bratranec. Chtěla poznat kulturu, o které se dozvíдалa jen zprostředkovaně. Měla touhu změnit svůj život učitelky hudební výchovy a zpěvačky na malém městě.

Milovala hudbu od malička a cítila, jak je jí blízká a jak v ní nalézá svoje já. Zpěvu se věnuje od svého dětství. Dodnes si pamatuje, jak ji otec vždycky postavil na židli, aby zpívala... A tak to začalo: "On hrál na harmoniku a já jsem zpívala. Tento první dotyk s hudbou jsem získala od otce. Hrál na různých hudebních nástrojích jako samouk, ale měl velký talent," vzpomíná Maruška s láskou na své dětství, sama matkou sedmiletého Dominika.

Dnes ji známe z různých vystoupení, mnozí mají její CD doma a třeba naslouchají jejím písním, k nimž si napsala slova. Kdo je Marka Rajná? Snad na mnohé otázky odpoví rozhovor se sympatickou tmavovláskou, s níž se setkáme také na Juniales.

Na jaký hudební nástroj hraješ?

Hraji na klavír, ale také jako samouk. Mým hudebním nástrojem byl akordeon, jehož hru jsem studovala plných třináct let. Někdy si zahráji i na kytaru, ale to je spíše příležitostně při rodinných oslavách a někde na stanování.

Co považuješ za svůj největší úspěch?

Myslím, že za úspěch lze považovat už to, když má člověk krásnou

a zdravou rodinu a milované a milující kolem sebe...

Ovšem to, co mě v životě po pěvecké stránce zatím nejvíce naplnilo, bylo dirigování a vedení 1200členného pěveckého sboru mladých lidí při návštěvě papeže Jana Pavla II. na Slovensku v Nitře. Cítila jsem něco nepopsatelného. Dodnes neumím pochopit, jak se to mohlo naživo a v mém přenosu uskutečnit.

A pak nemohu nevzpomenout na radost z 15letého působení mého pěveckého sboru Dominik, s nímž jsme procestovali kus světa a nahráli kasetu „Pomocná ruka“ a CD „Tu som, Pane, Prichádza k nám, Ty a Boží svet“... Ale i natočení vlastního CD tady v Kanadě... a nezapomenutelný zážitek chovám i z vystoupení na „Musical evenings“, kde jsem si mohla zazpívat s tak úžasným člověkem, jakým je Jarko Dvorský, a se svojí přítelkyní Taničkou Paládiovou-Paľovčíkovou.

Jakou hudbu a které skladatele máš nejraději?

Nemusím ani přemýšlet - jednoznačně Vivaldiho, Bacha - barok... Proč? Ono to opravdu souvisí se založením člověka. Pro období baroka a skladatelů tohoto období je charakteristická dramatická - a to jsem já: někdy sa snažím věci ne ulehčit, ale příliš dramatizovat. Dále velkolepost - to jsem také já: když mám dělat nějakou akci nebo party, pak všechno ve velkém stylu - až přehnaně a zbyteč-

ně. Pak je charakteristická pro baroko libozvučnost, emocionalita a působivost na posluchače: a to si myslím, že s tím mám společného nejvíce.

Miluji romantiku, umím se pro věci zapálit - emoce jsou v mém životě poměrně podstatné. A působivost? Doufám, že na lidi, které potkávám, působím příznivě. V klasické hudbě se nalézám...

Co Ti hudba dává?

Hudba? Je všude okolo nás: zapneš rádio, zapneš TV, vyjdeš ven... hudba.

Hudba je dnes neoddělitelnou součástí našeho života, jen musíme být pozitivními a dobrými konzumenty kvalitní hudby. Budeme dobrými posluchači, kteří hledají v hudbě krásu, neboť hudba je krásná.

Děkuji oběma umělcům za rozhovor
Věra Kohoutová

NAJLEPSIA ZABAVA ROKU

JUNIALES

NA PODPORU SLOVENSKÝCH A ČESKÝCH MĚDIÍ V ONTARIU

Sobota 1. Juna 2013

Cocktails 6.00 p.m. Vecera 7.00 p.m.

Dusan Grun

Marka Rajna

Jan Vaculik

Zolo Lebo & Avalanche

Banquet Hall of Cyril and Methodius Church, 5255 Thornwood Drive, Mississauga

DINNER & DANCE
Tickets \$65.00
Table for 10 people \$600.00

For reservation please call: Jan Kosiba 905 812 5503 / e-mail: jano23@hotmail.com

Při „Pražské operaci“ padlo celkem jen asi 26 rudoarmějců, naproti tomu několik dní před tím v bitvě o Cheb padlo 10 amerických vojáků z 1. pěší divize a 36 vojáků z 97. pěší divize. Kolik bylo v Praze zmasakrováno a zákeřně postřeleno vojáků z ROA - Ruské osvobozené armády generála Vlasova (podle některých údajů

PRAVDA O PRAŽSKÉM POVSTÁNÍ V KVĚTNU 1945

Pro ND Frank Nykl (1)

na 300), pravdu se už asi nikdy nedozvíme. Generál Vlasov získal před tím za své zásluhy při službě v Rudé armádě Leninův řád, Řád Rudého praporu a medaili XX. let RKKA (Dělnícko rolnické Rudé armády). Přátelé, chtěl bych vám předat něco ze vzpomínek mé matky, která byla očitedním svědkem a účastníkem Pražského květnového povstání, a protože před 10 lety zesnula, budu její slova tlumočit sám. Když mně tyhle příběhy vyprávěla poprvé, byl jsem ještě kluk, psala se 50. leta. Musel jsem jí slíbit, že to nebudu vykládat ve škole a ani svým kamarádům. Snad už nastala doba, kdy se o květnovém povstání může mluvit pravda. Víím, že by moje máti nesoehlasila, aby o ní někdo psal, protože se nechtěla být nějakou dějinnou postavou. V té době dělala svou práci zdravotní sestry v nemocnici Na Karlově v Praze, jak říkávala. A tady jsou její vzpomínky, které jsem dnes poprvé vyslo-

vil nahlas.

Když 5.května začalo povstání a Československý rozhlas volal o pomoc, matka se pokusila s doktorem a šoférem sanitky vyjet na místa bojů. Bohužel se daleko nedostali, všude byly zátaras a němečtí ostřelovači po nich stříleli z oken. Vrátila se tedy zpět na operační sál a pomáhala ošetřovat raněné. Pak ale nastal problém: naproti nemocnici stála budova Vysokého učení technického, kde se usadili Němci. Dalekohledem pozorovali okna nemocnice, a jakmile se tam něco zabýsklo, začali střílet. Když několikrát vystřelili i do oken operačního sálu, matka s dalšími sestřičkami začala uzavírat nabýskané budovy se sterilními nástroji na provázky a přitahovat je k doktorům. Všichni pracovali v předklonu a v případě střelby si museli lehnout na zem. Němcům nevadilo, že střílejí na nemocnici, už věděli, že je konec a tak jim to bylo všechno jedno.

Ranění přivázeli ze všech stran a nikdo nejišťoval, kdo je náš a kdo nepřítel. Každý se musel ošetřit a tak se také stalo, že jeden zraněný odmítal a zuřivě se bránil svléknout se do půl těla při ošetření průstřelu ramene. Nakonec však bolestí omdlel a lékař zjistil proč: měl totiž v podpaží vyetované číslo krevní skupiny se znakem SS. Na protější straně, v

budově Vysokého učení se začalo divoce střílet a pak nastalo ticho. Němečtí zabíjáci byli mrtví. Hned potom začali přivážet i podivně oblečené raněné Němce v dlouhých kabátech, kteří mluvili rusky. To už se rozkřiklo, že jsou z armády generála Vlasova a že obrátili zbraně proti svým německým spojencům. Mezi jejich raněnými byli i ti, co vyhnali Němce z protější budovy. Přivázeli i poraněné zbloudilými kulkami, a jako příklad postać jakýsi strýc, který u svého domu okopával zahrádku, když se mu kulka zabořila do hýždí. Při ošetření to nepopíral, ale pak za pár dní, když bylo po všem a přišla komise, co sepišovala raněné bojovníky, ihned se přihlásil jako hrdina a nechal se i vyfotografovat na lůžku. Moji matku požádali, aby se postavila vedle hrdiny, ale matka znechucena odešla. I tak vznikali „hrdinové z barikád“. Některí vylezli ze sklepů, sebrali padlým němcům zbraně a šli se nechat zapasat jako bojovníci. Můj otec opravdu na barikádě bojoval a byl tam těžce raněn do hlavy střípinou německého granátu. Když ho potom pustili z nemocnice, vzal si bandasku s meltou, kus chleba a šel do práce na dráhu. Hodně pravdivých bojovníků na barikádách pocházelo z řad skautů i trampů. Dnes se o nich už nic neví.

S Vlasovci to však bylo

úplně jiné. Hned 9.května, po příjezdu Rudé armády do Prahy, se její průzkumné oddíly dostaly až do nemocnice. Protože vojáci generála Vlasova, co tu leželi ranění, měli jako ostatní nad sebou ceduli se jménem, neměli Sověti moc práce je najít. Přes protesty doktorů i sestřiček je vytáhli z postelí a pod samopaly je vyveklí na dvůr nemocnice. Matka a ostatní personál se mohli jen dívat z oken, jak je se strhanými obzvy a s krvácejícími ranami stavějí ke zdi. Lidé na ně pokřikovali, ať je nechají, že nám pomohli, že nás zachránili před Němci, ale ti jen něco zakřičeli, mávli rukou a začali střílet. Tak jejich vlastní lidé skončovali se svými vojáky! Pokud se jedná o ty, co oblékli stejnokroj, nebyl to pouze hlad, který donutil zajatce stejnokroj změnit, jak to zjednodušují někteří autoři. Zradila je vlast, zřekla se

jejich, přestali pro ni existovat, a to v takovém množství, jaké dosud nemá obdoby. Podle nedávných zjištění padlo při osvobození Prahy 1694 Čechů, přibližně 300 vojáků Vlasovovy armády a asi 25 vojáků Rudé ar-

Vlasov (první zleva) přijat 28.2.1945 reichministrem J. Goebbelsem (první zprava).
Zdroj: Wikipedia, Deutsches Bundesarchiv

Rudá armáda vjela do prakticky osvobozené Prahy 9. května 1945
Zdroj: www.russianphotographs.net

mády. Počty padlých Němců nejsou přesně známy, i když se někdy udává přibližně 1000 mrtvých. Němci již den před tím kapitulovali a oddělili do amerického zajetí – Vlasovci, kteří jediní pomohli Prahu osvobodit, byli „hrdinými sovětskými osvoboditeli“ loveni a střílení jako zvěř. Podíleli se na tom i čeští partyzáni z oddílu Jana Žižky: 20.000 se jich pokusilo v prostoru jihočeské obce Lnáře přejít v malých skupinách do amerického zajetí. Američané je sice zajali, ale pak je předávali Sovětské armádě. Po dalších výsleších byl Vlasov převezen spolu s ostatními do Drážďan, kde byli naloženi do letadla bez sedadel mezi ukořistěné pražské koberce a eskortováni do Sovětského svazu. Z moskevské Lubjanky byl krutě týraný generál Vlasov 1. srpna 1946 v Moskvě spolu s ostatními důstojníky ROA oběšen. Bylo mu 45 let. Spolu s ním bylo popraveno celkem 12 nejvyšších důstojníků – Vlasov, Malýškin, Žilenkov, Truchin, Zakutnyj, Blagoveščenskij, Meandrov, Malcev, Buňačenko, Zverev, Korbukov a Satov. (Podle archivních materiálů)

Kdo byl generál Vlasov?

Zrádce, nebo bojovník proti stalinismu? Hrdina nebo zbabělec? Tyhle otázky si kládou historici už přes 60 let. 3. ledna 1942 byl Vlasov vy-

znamenán Řádem rudého praporu, 24. ledna byl Stalinem povýšen do hodnosti generálporučíka, 7. března 1942 byl jmenován velitelem 2. úderné armády na severu v Leninogradu, na Volchovském frontu, s cílem prolomit blokádu tohoto nešťastného, ale statečného města. Situace v této rozblácené oblasti byla zoufalá, jednotky prořídly, všeobecně panoval nedostatek potravin a munice. 2. úderná armáda byla vysunuta jako klín do německého pásma 18. armády generála Lindenmanna. Ta 20. května zahájila útok na boky klínu a podařilo se jim prolomit sovětskou

obranu. Ve Volchovském kotli uvázlo 9 sovětských divizí a 7 brigád. Jednotky byly v konci, vojáci umírali po stovkách hladem, únavou i činností nepřítelů. Přes důvěru Stalina v to, že se mu opět podaří probít se zpět, tentokrát neměl generál Vlasov tolik štěstí. Ačkoliv se některým vojákům podařilo projít v krátkodobě otevřených koridorech zpět ke svým, někteří přešli do lesů k partyzánům, ale Vlasov byl zajat. A zde začíná druhá část příběhu jeho života, příběh zrad a neštěstí. Vlasov byl zajat a pro jeho kritiku Stalina a jeho režimu se o něj začala zajímat bezpečnostní služba a německá propaganda. Začal jeho vnitřní přerod od sovětského generála v odpůrce stalinického režimu. Srovnání poměrů v Sovětském svazu a na Němci okupovaných územích i Vlasovovi dával více naděje, že ve spojení s Německem dokáže porazit a svrhnout Stalina a osvobodit tak sovětský lid. V této fázi Vlasov cestoval po východní frontě, setkával se s německými generály i sovětskými zajatci a osnoval plán na vytvoření Ruské osvobozené armády - ROA - bojující po boku fašistického Německa s cílem zničit komunismus a ustavit na území Sovětského svazu vládu lidu v přátelském soužití s Německem.

DOKONČENÍ PŘÍŠTĚ

LIBERAL CRITIC FOR
MULTICULTURALISM

LE PORTE-PAROLE LIBÉRAL EN MATIÈRE
DE MULTICULTURALISME

Liberation Day of the Czech Republic

On May 8th, residents of the Czech Republic mark *Liberation Day* known as *Den vítězství* or *Den osvobození* – the liberation of the country from the Nazis in World War II.

In May 1945, three significant events occurred in what is now the Czech Republic. The United States military, under the command of General Patton, liberated most of Western Bohemia from the control of Nazi Germany by May 6th. On May 8th, Germany surrendered to the Allied Forces on the Western Front. The following day, the Soviet Red Army arrived in the City of Prague.

On this public holiday, the victims of World War II are honoured. In their memory, one minute of silence is observed at wreath-laying ceremonies at the National War Memorial in Prague and at other memorials throughout the country.

Canada and the Czech Republic have longstanding and close ties. Canada sheltered Czechoslovak political refugees in 1948 and 1968 and offered support to dissidents throughout the Communist period. The countries engage in multilateral and bilateral dialogue as members of the North Atlantic Treaty Organization (NATO), the Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) and the United Nations.

Canada is a proud multicultural nation that embraces a wide variety of cultures and heritages. Canadians of Czech heritage help to foster this identity and strengthen the fabric of our society. Members of the Czech Diaspora in Canada have made, and continue to make, significant contributions in a number of areas including sports, business, the arts, medicine and public service.

Canada has attracted, and continues to attract, people from all over the world. We will continue to work together to build our nation and enhance our international reputation. As the Liberal Critic for Multiculturalism, I look forward to our ongoing work in building a stronger Canada.

On behalf of the Liberal Party of Canada, please accept our wishes on the occasion of *Liberation Day of the Czech Republic*.

Jim Karygiannis

The Honourable Jim Karygiannis, P.C., M.P.
2013

House of Commons - 118 Justice Building, Ottawa, Ontario K1A 0A6
Tel: 613 992 4501 / Fax: 613 995 1612
jim@karygiannismp.com
www.karygiannismp.com

Dojmy z Dálného východu - hotely (4)

Pro ND Alena Martinů

Hotelů jsme během našich cest vystřídal spoustu. Někdy to byly krásné pokoje zamluvené lidmi, kteří nehlédli na výdaje, jiní naopak svými fondy šetřili. Často jsme si hotely zamluvali sami – a snažili se najít vhodnou rovnováhu mezi slušným a laciným ubytováním.

Asi nejluxusnější byl hotel Shangri-la v Tainanu. Taiwan je známý svou elektronikou a vyrábí přes polovinu světové produkce elektronických zařízení, především obrazovky na všechny druhy televizí, počítačů a „iPéček“ (iPadů, iPhoneů, iPodů). Finanční podpora taiwanským vědcům je tedy velkorysá a konference o optoelektronice v Tainanu byla velmi štědrě sponzorována. Pokoj pro nás zamluvený v 35. patře byl prostorný a se vším vybavením, které si jen americký návštěvník může přát.

Překvapilo nás, že mezi desátým a dvacátým patrem výťah nestavěl, ale když jsme přišli ráno šli na snídani, zjistili jsme, že to je proto, že jídelna v desátém patře má strop až v tom dvacátém. Z jednoho ze čtyř výťahů se dalo i v těchto patrech vystoupit a projít se po ochoze, ze kterého jste se mohli dívat dolů, doslova lidem do talíře.

především rodiny s dětmi. Od našeho hostitele jsme se dozvěděli, že je to jakýsi místní vodní Disneyland.

Naopak v nejprimitivnějším hotelu jsme bydleli během naší dovolené na Borneu. Sprchový kout v koupelně byl od zbytku oddělen pouze závěsem – žádný okraj či zvýšený práh, takže voda byla všude po podlaze. Ale voda byla, i teplá. A klimatizace v pokoji fungovala. Co víc si skromný turista může za 22 dolarů za noc přát? De luxe pokoj (příplatek asi 3 dolary) se od normálního lišil pouze tím, že měl ve vybavení konvičku a v místičce několik pytlíčků čaje a instantní kávy. Postel byla stejně tvrdá a sprchou zaplavovaná koupelna, vybavená stejnou skleničkou šampónu a malým mýdlem.

Pokoje v hotelu v Tokyu byly jak pro panenky. Vešla se do nich pouze postel a stolek s jednou židlí, kolem kterého se člověk protahoval bokem. Kufr stál těsně za dveřmi, a když jste z něj něco potřebovali, museli jste ho položit na postel. Skříň samozřejmě žádná a se dvěma kufry u stůl už jsme neotevřeli dveře. Zato koupelna, oddělená od postele pou-

Nejzajímavější byl bezesporu typický japonský hotel Okuhida Spa blízko města Gifu v Japonsku. Měl malou předsiňku, kde jsme zuli boty a vlezli do pokoje zvýšeného o půl metru, jako do kukaně, dveřmi z posunovacích rámu s výplní rýžového papíru. V pokoji byly dvě židle bez nohou: sedělo se přímo na zemi. Všechno stůl byl také pouhých 30 cm vysoký. Po večeři jsme našli „postel“ připravenou – rohože přímo na zemi, na níž matrace a teplé deky (byly jsme tam v říjnu, kdy už je v horách docela zima). V koupelně bylo pouze umývadlo a záchod, žádná vana, protože všichni se chodili koupat do lázně. Na to jsme měli v pokoji připravený župan s dlouhou vestou, ve kterém se pak šlo i k večeři – žádné starosti s tím, co si vzít na sebe, všichni ve stejném fialovém úboru.

Japonské lázně jsou zážitek. Jsou oddělené pro muže a ženy, protože se do nich chodí v rouše Adamově či Evě. U kohoutků třicích ze zdi stojí dřevěné kbelíky a stoličky, každý dostane malý ručník a k dispozici je šampón a mýdlo. Tedy dvě nebo tři láhve s japonským nápisem – a teď si, turista, porad, co je co. Od japonských známých jsme věděli, že nejdřív se u kohoutků musíme důkladně umýt, a pak teprve vlezl do zděné vany s horkou vodou. Jeden bazén je uvnitř a další venku, v malé japonské zahrádce s velkými kameny, plně zeleně, obehnané dřevěným plotem. Bylo to báječné namáčet se v té přírodní lázni pod hvězdnatým nebem zcela nízko a nepatrně.

Po této japonské zkušenosti jsem se těšila na lázně v Poring na Borneu. Ty ovšem vypadaly naprosto jinak. Vany byly vybudovány ve svahu pod širým nebem uprostřed džungle a lidé do nich lezli oblečení, ženy i se šátkem na hlavě. Na nás, cizince-nemusíme v plavkách, se divili se zvědavostí. K tomu, abychom se opravdu vykoupli, bychom si tu „svou“ vanu museli nejdříve napustit, a to podle našeho odhadu trvalo několik hodin. Navíc voda z pramene poněkud zapáchala sirou, a tak jsme se nakonec spokojili s čistými, i když trochu studenými sprchami. V tom vlhkém horku to nakonec bylo skoro příjemnější.

Na čtyřměsíční pobyt v Hong Kongu nám zařadila City University of Hong Kong byt v budově pro zahraniční návštěvníky. Na hongkongské poměry byl zcela netypický. Velký obyvatel prostor, dvě ložnice a kuchyň, vše s kompletním vybavením. Evropský standard. Byty hongkongských obyvatel byly malé. Tak malé, že se do ložnice vejde tak akorát postel – věci lidé přý skládají v průhledných krabicích naskládaných na sobě, protože jinak se nevejdou. Prý. S jistotou to nevíme, protože jsme nikdy u nikoho na návštěvě nebyli. Hongkongané domů nikoho nezvou, nemají na návštěvu místo.

Asi také proto jsou tamní restaurace plné a v parcích je stále živo...

Foto autorka

27. října se nic nestalo a lidé reptali, ale další den přišly zprávy z Etrurie i odjinou o tom, že se shromažďují nelegální vojska, a lid přestal reptat. (Je zde určitá podobnost s tím, když kvůli explodujícím podvlekačkám nějakého teroristického spiklence nesmíme vzít do letadla ani flásku vody. Lid obecně reptá, a až se něco stane, lid reptat přestane). Na prozrazení jmen spiklenců byly vyhlášeny odměny. Cicero, jakožto správný kriminální advokát, měl své informátory, ale ti nevěděli konkrétní jména – kdo všechno ze senátorů je do spiknutí zapleten. Cicero

dostal konkrétní informace – jak jinak – od své manželky Terentie, která měla zjevně ještě lepší informátory (spíš informátorky) než on. Přišla za ní aristokratická milenka spiklence jménem Curius, jistá Fulvia, která opustila svého senátorského milence, protože dotýčený během finanční krize zchudnul a nemohl ji zahrnovat dárky jako dřív. Ale náhle za ní přišel a tvrdil jí, že bude zase bohatý a vysvětloval jí, že se změní pořádek ve státě v jeho prospěch. Fulvia znala jména, ale neměla důkazy. Den nato pronesl Cicero v Senátu 1. řeč proti Catilinovi. Studenti latiny si možná pamatují, co se museli učit „quo usque tandem, Catilina...“ (jak dlouho ještě Catilino), ale i nestudenti latiny si pamatují, že v knize Saturnin doktor Vlach řekl protivně tetě Kateřině „Jak dlouho ještě, Catilino“; a teta Kateřina se urazila, že jí tyká.

Další den předstoupil Cicero před lidové shromáždění a pronesl 2. řeč proti Catilinovi. Nebyla moc věcná, hlavně se to v ní hemžilo frázemi jako že konzul a senát bdi, a bohové ochraňují. Při Ciceronově znalosti řečnictví a audience jistě věděl, co má před kým říkat. Catilina prchl z Říma do Etrurie, kde shromažďoval vojsko proti republice, ale Cicero byl i nadále frustrován nedostatkem důkazů o důležitých osobnostech zapletených do spiknutí. Ale tady se usmálo štěstí. Do Říma

Spiknutí

Pro ND Eva Firlová (2)

přišla delegace galského kmene Allobrogů z jižní Francie, kteří hodlali žádat o jiného guvernéra, neb si mysleli, že ten dosavadní je vyděračský parchant. Zatímco se motali po Fóru Romanu ve svém galském oděvu, přitočil se k nim jistý Umbrenus, člen spiknutí, a poptal se, co by rádi. I vylili si mu svá bojovná srdce a Umbrenus se zaradoval. Delegaci přivedl do domu Lentula, praetora, a tam Allobrogům spiklenci vyložili, jak zatočí se Senátem, konzuly a celým Římem, a jak by se hodilo, kdyby současně Allobrogové zařídili pořádnou rebélii, aby byly legie z Etrurie odvolány do jižní Gallie. Bojovným Allobrogům se nápad líbil, ale když byli sami, tak si spočítali, že není nic tak snadné. A protože každá národnost měla senátora v Římě, který za ně jednal v Senátu a sledoval jejich prospěch, tak také Allobrogové měli svého patrona, senátora Quinta Fabia Sangu. Obrátili se tedy na něj, aby jim poradil, co dělat. Sanga okamžitě informoval Cicerona. Konzul Cicero měl plán – přemluvil Allobrogy, aby předstírali, že jsou pro spiknutí, povstání a loupežnictví všemi deseti, ale že potřebují důkaz pro své náčelníky o dobrých úmyslech spiklenců vůči Allobrogům. Nejlepší by byly dopisy napsané vlastní rukou těmi nejvyššími členy spiknutí.

Tak se stalo; praetor Lentulus, tribun Bestia, senátor Cethegus a další napsali dopisy nejen pro náčelníky, ale také pro Catilinu a dali je Allobrogům, které doprovázel jiný spiklenc, Volturcius. Mezitím Cicero, informovaný podrobně o všem, zařídil, že blízko Milvijského mostu přes Tiber, kudy měli Allobrogové odejít z Říma, skryli členové domobrany a čekali na delegaci. Most stále stojí a koukala jsem, kde se asi domobrany skrývala, ale je to těžké v moderní zástavbě odhadnout.

Velitelé domobrany nechali v noci přijít delegaci doprostřed mostu a pak ho uzavřeli z obou stran. Volturcius volal na Allobrogy, ať bojují, ale ti podle předem dohodnuté strategie odhodili zbraně a hbitě se vzdali. Volturcius se také vzdal; jeho další možnost byla skočit do řeky, ale v tom místě je Tiber dost široký a most vysoký. Cicero dostal do rukou dopisy psané rukopisem spiklenců a ještě téže noci byli všichni vedoucí spiklenci v Římě zatčeni. Cicero svolal za rozbřesku Senát do chrámu Svornosti na Fóru, kde byly čteny dopisy usvědčující spiklence.

Senátoři byli rozlíceni. Ne že by byli vehementně proti zrušení dluhů, ale když byly čteny pasáže z dopisů, popisující úmysl zhřáství v Římě; byl to pro ně vyloženě terorismus. Něco se Římané tak nebáli jako ohně a městě, kde byly úzké uličky,

Hotel měl samozřejmě bazén a to na terase v patře sedmém – krásný, s lehátko okolo – a my jsme byli jediní, kdo se v něm koupali. Nebylo divu, začátek prosince je přece zima, jen asi 20 stupňů Celsia! V lázních ve stejném patře, ve vyhříváných zděných vanách s horkou vodou, bylo lidí o něco víc. Tam také nebyla potřeba plavky, což byla maličkost, kterou si manželka dalšího pozvaného řečníka ze Seattle zapoměla vzít – jinak bychom v bazéně plavaly spolu.

Další taiwanský super hotel byl South Garden Resort kousek na jih od Taipei. Je postavený v místě, kde se země vyvěrají horké prameny (což je na Taiwanu skoro všude) a půlku hotelu zabíral bazén se všemi možnými sprchami, tryskami, K snídani udělala paní kávu a čerstvé toasty; při registraci jsme se nemohli dohodnout, odkdy dokdy se snídaně podává. „No prostě ráno zavolejte přes zábradlí, že za chvíli budete dole,“ řekl nám náš anglicky mluvící průvodce.

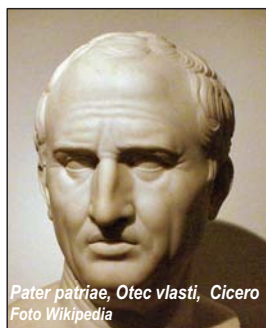
ze skleněnou stěnou, byla na vysoké úrovni: vyhříváné sedátko toalety, odfukování vaší ctěné zadní části zespodu (na tlačítko) a automatické splachování, sotva člověk dosedl – bez tlačítka. Snad aby nebylo slyšet, co tam vlastně vyrábíte. A sprcha nejen s havič nahoře, ale s tryskami ve svislé trubce, aby vám to masírovalo záda.

Krásný a zároveň i levný hotel jsme zcela náhodou vybrali v Siem Reap v Kambodži. Rodinná vila obožená dřevem, masivní zábradlí, naleštěné podlahy – také proto se boty nechávaly venku v botníku před vchodem. Prostorné pokoje s postelí pokrytou těžkým brokátovým přehozem, originální obrazy místních turistických atrakcí... K snídani udělala paní kávu a čerstvé toasty; při registraci jsme se nemohli dohodnout, odkdy dokdy se snídaně podává. „No prostě ráno zavolejte přes zábradlí, že za chvíli budete dole,“ řekl nám náš anglicky mluvící průvodce.

➤ kde oheň devastoval a zabíjel, a to v době, kdy ještě neexistovaly pravidelné hasičské sbory (ty byly ustaveny o 30 let později) a hasičská výbava byla minimální. Další zděšení vyvolalo svědectví Allobrogů; římský občan a senátor podněcoval provinciály k vraždění a loupežnictví proti Římu - to bylo stejné jako zhářství považované za neuvěřitelně bídný zločin.

Hlavním bodem senátní diskuse bylo, co udelat se spiklenci. Nejprve byli vyslechnuti Allobrogevé, pak Volturcius, který se sespal a svědčil proti svým spoluspiklencům za slib imunity; pak se debatovalo o trestu. Stále bylo v platnosti stanné právo a Cicero měl právo je nechat popravit bez debaty. Ale to nechtěl. Obvinění byli významní lidé. Konzul na příští rok, L. Decimus Silanus, se vyslovil jako první a byl hned pro trest smrti. Další senátoři se k němu přidávali. Až došlo na Caesara, který pronesl smírnou řeč a navrhl spiklence uvěznit v italských městech na doživotí. Caesar byl výmluvný a začali se k němu přidávat další, kteří měli jisté mrnění, že by se jim jejich hlasování pro trest smrti nemuselo v budoucnu vyplatit. Ale pak povstal mladý Marcus Porcius Cato, pravnuke přísného Catona Censora, sám zvaný Cato Filozof. Seřval všechny váhající senátory kolektivně a zpevnil jim páteř. Když Cicero vyzval senátory k hlasování, proti trestu smrti byl jen Gaius Julius Caesar.

Blízko Fóra Romana je vchod do podzemí, do jediného vězení, které Římané měli. Pod podlahou se dá sestoupit to místa zvané Tullianum, pod klenbou z velkých tufových kamenů. Tam byli spuštěni Cethegus, Statilius, Gabinius a Caeparius a praetor Lentulus. Za nimi sestoupil kat,

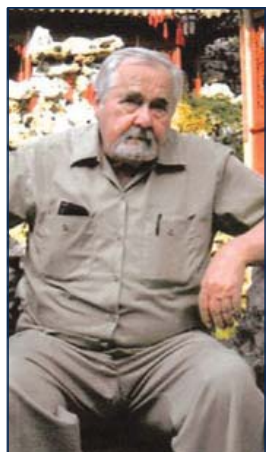
Pater patriae, Otec vlasti, Cicero
Foto Wikipedia

a postupně je uškrtil. Quintus Caecilius Metellus mezitím porazil Catilinu a jeho legie v Etrurii. Tak skončilo jedno velké spiknutí, a Ciceronovi se dostalo titulu Otec vlasti.

V tomto spiknutí byly cíle spiklenců jasné, ba dokonce proveditelné, na rozdíl od spiklenců dnešních, jejichž cíle nesahají dále než k vraždě a ničení, popřípadě mučednictví s následným lepším hampejzem nacpaným pannami v nebi. KONEC

PES PŘÍTELEM, NEBO NEPŘÍTELEM PRO ND OTA ULČ

Máme na vybranou: dogy, dobromany, rotweilery, zuřivě si počínající vlčáky nebo neagresivní bernardýny, dobrácká buldocka

stvoření s churchillovskou vizáží s oprávněným nárokem na jméno Winston. Všeomnohý výběr - od pamálo inteligentních chrtů vzor jejich elegantním postavám a matoucí aristokratické pověsti, až po kvíčící navoněné mopslíky. Jakožto neurotik, značně alergický na jakékoliv štěkání, před hlučnými zvířaty dávám přednost těm němým. Nezastrím svou zaujatost, jsa ovlivněn kinematografií, filmy zabývajícími se druhou světovou válkou, s hařany s chutí se zakusujícími do obětí v nacistických koncentracích, v této pekelné tradici pak pokračováno se záběry z nejednoho Stalina gulagu. Pak jsme měli naše pohraniční strážce, ty nejprokádrovanější syny dělníků a družstevních rolníků, se samopalem v ruce a k zásahu připraveným psiskem na snůře, dychtivé likvidovat opovážlivce snažící se uniknout z bolševické klece.

Jenže život poskytoval příležitost vidět i jinou realitu: zvíře neutočící, nezakusující se, ale ve věrné službě chudákům, které osud připravil o zrak. Veleužiteční, věrně sloužící, nezřídka s trpělivostí, věrností až neuvěřitelnou. Po dlouhé řadě let si dosud pamatuji na psu, který doprovázel svého pána k vlaku a pak po páté odpolední hodině očekával, až se domů z práce vrátí. Jenže jednoho dne již nepřišel, poněvadž umřel. A věrný pes se denně v touhu hodinu vracel snad po deset roků stále s nadějí, až pak i on zesnul.

Obdivuhodně věrní přátelé a nezřídka i spolubojovníci. Trošku jsem se do této tematiky zavrtal a přemnohé jsem se na adrese www.uswardogs.org dozvěděl. Již v začátcích americké historie,

v 18. století, za revoluční iniciativy pionýrů zbavit se britského kolonálního jádra velice využívali asistence čtvernohých společníků, aby vyčenichali a úspěšně se zakusovali do nemilovaných červenokabátníků.

Sloužili v první a druhé světové válce a ve všech těch dalších. Dočítám se o The United States War Dog Association, pokračovatelce bývalé Military Canine Handlers, o slavnostním odhalení (8. května 2004) ne jednoho, ale dvou památníků - jednak March Airforce Base v Kalifornii, jednak Infantry School, Fort Benning, stát Georgia, v bronzu provedené sousoší psa a vojáka v uniformě z doby vietnamské války. Deset tisíc takových bojovníků tam bylo nasaženo - a jejich zásluhou víc než deset tisíc lidských životů bylo zachráněno: dovedli vyčenichat důmyslně kamuflované pasti se smrtelně ostrými bambusovými hroty, zaminované tunely, skladiště zbraní, varovat před léčkou či důmyslnými přepady, nezřídka odtažili zraněného vojáka do bezpečí. Při onom slavnostním ceremoniálu 8.5.2004 se četla jména víc než 400 tehdy zahynuvších psů - KIA - killed in action, oni America's forgotten heroes. Každé jméno doprovázel zvuk lodního zvonu.

Od té doby pokračují další jakkoliv nevyhlášené války - ta v Iráku oficiálně již skončila, ta afghánská, nyní již desetiletá, stále pokračuje. Naprostou většinu smrtelných zranění způsobí tzv. IED - Improvised Explosive Device, po domácku vyrobené výbušné substance, zejména calcium ammonium nitrate, zahrabané pod vozovkou či "podvojáky" užívající domácími (HME), jejichž odhadovaných 80 procent jsou schopni i hodně hluboko pod povrchem vyčenichat. Jejich zásluhou se podařilo včas zneškodnit již víc než 200 bomb, než mohlo dojít k jejich explozi.

Koncem loňského roku bylo v Afghánistánu na 90.000 příslušníků amerických ozbrojených složek. Jejich naprostá většina by měla odejít v roce 2014. Od začátku konfliktu v Afghánistánu ony IED způsobily ztrátu 1.266 životů a značné početnějších zranění - amputací, zmrazení. (IED ztráty: 368 v r. 2010, 252 v r. 2011). Pes a jeho lidský handler jsou ve stálém kontaktu - ať už na security patrol nebo v jiných situacích. Tato zkušenost se vzájemným spolupráním na vlastní život vytváří až intenzivní emocionální porozumění. Pes se stává psychologickým útočištěm, terapeutickým nástrojem. Jsou zaznamenány případy, kdy příslušník elitní námořní pěchoty neváhal vletět do hořícího domu, aby zachránil svého psa, a při pokusu sám zahynul.

Odborníci se vesměs shodují na názoru, že přílišná emocionální vazba je ke škodě efektivnosti zamýšlených zásahů. Před příliší oddaným, loajálním psem je lépe dát přednost spíš odtažitému robotu, který se metodicky soustředí na pátrání po oněch HME - všelijaké nebezpečné substance, explozivní hnojiva aj. Na ministersvu národní obrany, oddělení s písmeny JIEDDO (Joint Improvised Explosive Device Defeat Organization) mluvčí jménem Rod Korba (The Washington Times, 11.6.2012) zdůrazňuje účinnost oné pes-člověk spolupráce, jakož o využití novinek v podobě všelijakých sensorů, detektorů, aerostatických balonů, minirobotů s jmény jako Devil Pup - "Děbel-ský štěně".

Tenhle druh novinek, občas doprovázených nelichotivým označením ROBOTICS RODEO, se stává příčinou značné kontroverze. Kritici varují před potenciálem ještě větší dehumanizace, kdy bojovník, tuze vzdálen od místa způsobované škázy, pozbývá zábrany na takovém počínání se

MAARS (Modular Advanced Armed Robotic System), v menším provedení (mobile micro-robots), pak působit jako hlídka u vojenských objektů, všelijakých recruitment centers, oblíbeného to cíle islamistů.

Je jednou z nezanedbatelných výhod robotů, že během akce nezervozní, nebudou panikařit. V tom smyslu se vyjádřil bývalý viceadmirál Joseph W. Dyer, nyní v civilní funkci (Chief Operating Officer) u firmy iRobot, téhož výrobce mírumilovných vysavačů prachu, o nichž jsem se zmínil v knize O čem dumá česká hlava (Praha: Šulc-Švarc, 2008) v poslední kapitole („Náš robot neumí uvařit švestkové knedlíky.“) Lampasácké byrokratické mozky zase jednou prokázaly své autentické kvality odesláním těchto čtvernohých hrdinů jako surplus armament - "přebytečná výzbroj", již se případně zbavit, být euthanized, takto ohleduplně vyjádřeno.

Leckdo se popudlivě ozval. Snad již došlo k přijetí nového zákona Canine Members of the Armed Forces Act, v němž by došlo k zániku dosavadního označení těchto údajně nejlepších přátel člověka jako pouhé equipment - "vybavení."

podílet: na čtyřech údech se pohybující podivná stvoření, jako by kříženci psa a štenice, s nákladem 400 liber (téměř dvou metráků), kráčet za vojákem (skutečným, nikoliv virtuálním), úspěšně zdolávat příkrý, případně ledem pokrytý terén. Pokřtěné zkratkou

Je každoroční tradicí posílat do dálav americkým vojskům vánoční dárečky. Právě se dočítám, že zásluhou iniciátorů se jmény jako Danni Svoboda - Klasek, mezi příjemci mají být i tito nedocenění zachraňující bojovníci. KONEC

PODĚKOVÁNÍ AUTOROVÍ

Pod titulem Deset prezidentových bytů jsme otiskovali v šestnácti pokračováních zajímavý životní příběh zakladatele a prvního prezidenta samostatného Československa Tomáše Garrigua Masaryka, jeho rodiny a nejbližších spolupracovníků. I když první plán autora Josefa Tichého z Prahy bylo provést čtenáře bytů, v nichž se rodina zabývala, přesto se se svým záměrem nespokojil a decentním způsobem otevřel dvířka také do rodinného soukromí národem milovaného a dodnes ctěného prezidenta. Autor, s nímž jsme se nikdy nesetkali osobně, který ale bedlivě sledoval, jak redakce nakládá s jeho textem, čtenářům Nového domova napsal:

Vážení čtenáři,

dostalo se mně oti publikovat ve vašem časopise. Rád bych vám vysvětlil, co mne vedlo k napsání knihy Deset pražských bytů rodiny Masarykovy, která vyšla v roce 2006, a přiblížil vám některé aspekty jejího zpracování.

Téma knihy nebylo předtím v takové formě a rozsahu zpracováno. Předchozí publikace se omezily na holá konstatování dat pobytu rodiny v jednotlivých bytech, mnohdy nepřesných, a na útržky osudů rodiny v nich.

Popul k napsání knihy a vzácnou podporu při jejím zpracování mně poskytli ředitelé Masarykova ústavu Akademie věd ČR, pan doc. Jaroslav Opat, DrSc., a paní doc. Eva Brozková, DrSc. Velké pochopení jsem našel ve Státním ústředním archivu a Archivu Univerzity Karlovy, především pak v knihovně a archivu Masarykova ústavu AV ČR. Také u některých současných obyvatel bytů a na úřadech městských částí hl. m. Prahy. Bylo pro mne důležité a mnohdy objevné, že jsem jako bývalý pracovník Masarykova ústavu měl přístup k Masarykovu osobnímu archivu, který ústav spravuje. Způsobilo mně radost, že se mně podařilo určit maximálně přesné údaje o pobytu rodiny v jednotlivých bytech.

Vážení čtenáři, děkuji Vám za Váš zájem o mou knihu, přeji Vám všechno dobré a Vašemu moudrému a zajímavému časopisu přeji mnoho dalších úspěšných let. : Děkuje laskavému autorovi Josefu Tichému za povolení tisknout zajímavé statí z jeho zajímavé knihy, a pokud byste, milí čtenáři, měli tužbu se s ním kontaktovat, pak se obraťte na redakci, adresu vám rádi poskytneme.

NAPSALA NÁM PANÍ OLA

Nehodlám tajit ne příliš lichotivou skutečnost, že jsem v poslední době zanebdala příjemnou povinnost - všimnout si milých dopisů a jejich autorům za ně srdečně poděkovat. Nemám pro to žádnou výmluvu (omluvu) - pouze konstataci faktu, že jsem si je ráda přečetla, na některé odpověděla telefonem či emailem, ale limitovaný čas mi nedovolil udělat více.

Ale ještě jeden důvod mě držel zpátky - skutečnost, že každý řádek v novinách obsazený citací dopisů znečištěných publikovat materiálu jiné. Chyba, vím, člověk má vždycky najít čas a místo na otěšnění vrlejších díků. Moc se za to všem, kteří je oprávněně očekávali, omlouvám, a vrleým poděkováním se svou chybu nyní snažím napravit.

Ovšem dopis poslední jako vyvrcholení řady předchozích, už jsem minout nemohla. Napsala jej paní Ola Musil z Mississaugy. Jak později dodala, s manželem odebírají noviny dobrých 14 let. Paní oslavila svých krásných 87 a noviny odebírá pořad:

„Paní Kohoutová, velice Vás pozdravuji a chci říci, že obdivuji Vaši redaktorskou práci. Nový domov byly vždy zajímavé a milé noviny, ale staly se opravdu ještě zajímavější - hodnotné. Velice obsáhlé a informativní. Všechny informace, jednotlivé články, fotografie - absolutně všechno čtení - je opravdu na vysoké úrovni. Vyprodukovat každé dva týdny noviny s tak hodnotnou náplní je určitě velká práce a starost. Obdivuji Vaši trpělivost. Oceňuji Vaši práci - díky! Přeji hezké dny. Těším se na každé nové vydání Nového domova. Je jenom škoda, že bydlíme daleko - na Masaryktown je to zhruba 56 km.“

Děkuji Vám, paní Musil, srdečně za milá a motivující slova. Vám, stejně jako každému čtenáři, se snažím vyhledávat nové a zajímavé autory a náměty, které by mohly zaujmout. Upřímně doznávám, že mě práce těší, že ji dělám jako svého koníčka (spíše jako koně) s pocitem, že má smysl. Pokud existují čtenáři, má smysl ze sebe vydávat do nejlepší. Protože tím nejlepším na té práci je Váš zájem, vážení čtenáři. A jestliže se dostanou noviny do Vašich domácností jako vítaný host, hovořící dokonce Vaším rodným jazykem a přinejmenší novinky i ze staré domoviny, není škoda žádné minuty navíc, kterou tomuto cíli věnuji. Těším se z Vaší přízně, pište a přejte si,

srdečně Vaše editorka Věra Kohoutová

Albert Einstein a jeho speciální teorie relativity

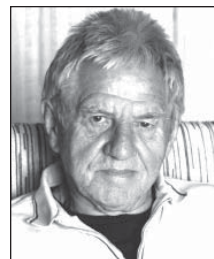
Pro ND Rudolf Jiříček

Děkuji za noviny, v nichž jsem si přečetl i svůj článek o fyzikologickém čase (č. 4, 2013). Shodou okolností jsem dostal od řady lidí i ze zahraničí dotaz, jak je to s časem v Einsteinově teorii. Jedním z tazatelů je - zřejmě po přečtení ND - William Kun z Winnipegu, který zapochyboval, jestli čas vůbec existuje. Takže, dnes tedy o Einsteinově speciální teorii relativity.

Již v ND jsme se zmínili o tom, že existují tři druhy času: první je fyzikální se stejnými vzdálenými intervaly mezi sekundami, minutami nebo hodinami, roky atd. Kromě něj se u živých tvorů projevuje ještě biologický čas, jehož intervaly se zrychlují s věkem. Měřeno vůči fyzikálnímu času se jeví dítěti den jako velmi dlouhý, dospělému kratší a v pokročilém starším věku už ani nestíháme sledovat jeho běh. Pokud jde o důsledek rychlosti metabolismu, tj. výměny látkové, jde o fyziologický čas, projevující se stárnutím těla. Protože si tento jev uvědomujeme, existuje i čas psychologický, vztažený k mozkové činnosti. Psychologické zrychlení času se uvádí ve spojení s ubýváním nervových buněk, které se v dospělosti nerozmnožují. Oba tyto biologické časy jsou spolu spřaženy a jejich běh se s vyšším věkem stále zrychluje. Tím ovšem není zajištěna naprostá synchronizace obou časů, neboť často zastaralý člověk má ještě docela slušné uvažování. Tolik tedy k problému času, který nás provází celý život a jeho zrychlení nás trápí.

Vraťme se však k předmětnému fyzikálnímu času, který má spíše matematický podtext. Ten je potřebný k tomu, aby se dala vypočítat dráha pohybující se těles podle stejných kritérií. Ať už jde o vlak, který přijede někdy na určitou dobu nebo doleti letadla, či nám přibude pár dní navíc podle rotace Země. To je čas Newtonův. Einstein přišel s novou verzí fyzikálního času, když řekl, že světlo se šíří rychlostí zhruba 300 tis.km/sec. Tzn. že pokud jsme při pohledu ven pozorovali, že nás míjí auto, ve větší vzdálenosti jede vlak a daleko nad horami se blíží bouře, dá se vzhledem k chápání času člověkem mluvit o současnosti. To ovšem neplatí už při pozorování Měsíce, který je vzdálen průměrně kolem 384 tis. km. Tuto dráhu uletí paprsek za 1,28 sec. a předá nám informaci o něm s tímto zpožděním. Protuberance, výbuch

na Slunci, už má vůči nám zpoždění 8,33 min. Slunce je žhavá koule ionizovaného plynu, v němž atomy postrádají úplný obal elektronů, z nichž mnohé jsou odtrženy. Tomuto skupenství hmoty se říká plazma.

Když nastane běžná erupce na Slunci, odtrhne se část této plazmy a letí Vesmírem. Dorazí-li k Zemi, pak se u ní projeví jako polární zář kolem pólů. Je to proto, že Země má své vlastní magnetické pole s póly blízko osy její rotace. Protože jde o ionizovanou plazmu, reaguje na ni pozemský magnetismus projevem polární záře. Normální plyn s molekulami nebo atomy nereaguje na magnetické pole. Sluneční plazma se jako vítr ale žene dál celou planetární soustavou a astronomové mohou pozorovat, jak se postupně ve stále se zvětšujícím čase „rozlívají“ polární záře kolem Jupitera, pak Saturnu, Neptunu už s hodinovým zpožděním. A opět jen kolem planet s magnetickým polem, což nepadá v úvahu u Marsu nebo Měsíce. Zde už se nedá mluvit o současnosti, kdy daný jev vznikl a kdy byl pozorován. Z tohoto důvodu spojil Einstein prostor s časem do prostoročasu, protože je nešlo oddělit. Při pohledu na hvězdy, které jsou v obrovské vzdálenosti od nás, nahlédneme do jejich minulosti. Nejbližší urazí paprsek za několik světelných let. Naši galaxii Mléčné dráhy (Milky Way) by paprsek urazil za asi 100 tisíc let. Co to pro nás znamená?

Ve své knížce „Hrozí nám konec světa podle Mayské předpovědi?“ se zmiňuji o možných mimozemských civilizacích. Jako příklad uvádím nejbližší galaxii M-31 v souhvězdí Andromedy, která je od nás vzdálena 2,5 mil. světelných let (Ly-Light years). Protože paprsek světla od ní letí jen rychlostí 300 tis. km/sec, vidíme její obraz před 2,5 mil.lety. Za tu dobu v ní mohly vzniknout jiné hvězdy a

další zaniknout třeba v podobě supernovy. To my ale nevíme, protože zpráva o tom ještě nedošla. V knize uvádím paradoxní případ, že by v této galaxii byla civilizovaná planeta, jejíž astronomové by pohlíželi na naši Mléčnou dráhu a objevili v ní také Zemi a na ní život. Ale nikoli ten náš, hýřící technickými vymoženostmi, nýbrž ten před 2,5 mil. lety. Viděli by, jak se z opičího předka - Australopithecus - někde ve východní Africe rodí první Hominidi, z nichž jeden „právě“ začal otesávat kámen. Označili ho jako Homo habilis (člověk zručný), po němž později se objevil Homo erectus (člověk vzpřímený) a nakonec po nějakém milionu let Neandertálec, co už začal ztrácet ochlupení těla. Nikdy by se žádní z astronomů i nejbližší galaxie nedozvěděli nic o novém druhu Homo sapiens (člověk moudrý), který svým myšlením, objevy a vynálezy posunul lidskou rasu až do dnešní civilizace. Na oplátku bychom zase my nezažili na galaxii M-31 žádné astronomy s jejich dalekohledy, kteří by se objevili až ve stejné vzdálené budoucnosti.

A co pak bychom museli říci o dalších galaxiích, z nichž ty, které jsou vzdáleny od nás např. 70 mil. světelných let? Odtud by „dnes“ viděli naši Zemi osídlenou dinosaury i s pobíhajícími obrovským Tyrannosaurom rex, nejstrašnějším predátorem minulosti. Z galaxii ve vzdálenosti přes 4,6 miliard sv. let by naši Zemi vůbec nenašli, protože ještě neexistovala. Tak pohlížíme my na Vesmír, s jehož prostorovou vzdáleností se noříme do jeho minulosti. Z každé hvězdy nebo galaxie se rozevírá jiný obraz kosmické minulosti, vztažený k místu pozorování.

To vše vyplývá z Einsteinova prostoročasu. Ale on šel dál. Z uvedené speciální teorie relativity z r.1905 přišel také k názoru, že na paprsku světla se nese událost, která se stala před 8,33 min. na Slunci před desítkami svět. let na hvězdách a před miliony svět. let v galaxiích. Z toho usoudil, že aby se informace o těchto dávných událostech zachovala v nezkrácené podobě, nemůže na světelném paprsku probíhat čas. Ten už nemá žádný tok v určitých intervalech, ale jeho sekunda je nekonečná. Z toho vyvodil závěr, že kdyby se v budoucnu pohybovala např. raketa rychlostí

NOVÝ DOMOV (NEW HOMELAND) – CZECH AND SLOVAK BI-WEEKLY

Vydává Masaryk Memorial Institute, Inc., 450 Scarborough Golf Club Rd., Toronto, ON M1G 1H1. Řídí tiskový výbor MMI.

Redakce si vyhrazuje právo příspěvek zkrátit, redakčně upravit a rozhodnout o jeho event. zařazení. Z předplatného nevyplyvá předplatitel žádný nárok na umístění jeho článku do novin. Anonymy neotiskujeme. Názory prezentované v uveřejněných příspěvcích nemusí vyjadřovat stanovisko redakce ani MMI. Nevyžádané rukopisy a fotografie redakce nevrací. Redakce neposkytuje žádné informace o autorech.

Archiv na webu www.masaryktown.ca Webová prezentace Alena Kottová

Redakční rada: Lanny Rosický (ČR), Brigita Hamvašová, Barbara Sherrifová (konzultantka jazyka anglického), Jiří Grosman a Miloš Krajný (Toronto), Josef Skála a Jiří Adler (Vancouver), Alena Martinů (Montreal), Eva Fírová (Sudbury), Radka Mayerová (Edmonton), Richard Štilicha (slovenská komunita Toronto).

Masarykův ústav (MMI) je charitativní organizace, reg. č. 119582781RR0001. Jejím posláním je udržovat české a slovenské kulturní tradice a obohacovat tak život kanadské veřejnosti.

Kancelář Iva Ječmen tel. 416.439 4354 (ÚT, ST, ČT), office@masaryktown.org

Roční předplatné: Kanada \$ 46 CAD, USA \$ 68 USD, ostatní \$ 96 USD. Šeky zasílejte laskavě na adresu redakce (viz nahoře, shodná s adresou MMI).

Ceny inzerátů sdělíme na požádání.

Tyto noviny byly vybrány Národní knihovnou ČR jako kvalitní zdroj, který by měl být uchován do budoucna a stát se součástí českého kulturního dědictví.

Stránky jsou archivovány několikrát ročně a jejich záznam je součástí České národní bibliografie a katalogu NK ČR.

Šéfredaktorka a grafická úprava Věra Kohoutová: rychlý kontakt 647.608 1713, redakce tel. 416.439 9557 Pište vera.toronto@gmail.com

ZAÚJALO NÁS

Také máte rádi české polévky v sáčku? Hovězí otestoval šéfkuchař špičkové restaurace La Gare Brasserie Vladimír Honzák. Sám by svým hostům polévku z pytlíku nikdy neservíroval, nedá dopustit na povlivý domácí vývar. Upozorňuje, že ti, kteří mají instantní polévky rádi, by měli věnovat důkladnou pozornost jejich složení.

„Ty které obsahují glutamát, čili zvyšovač chuti, nejsou nic dobrého pro naše zdraví,“ uvedl.

Glutamát, označovaný jako glutaman nebo E 621, je pro zdraví nevhodný a jeho konzumace se rozhodně nedoporučuje těhotným a kojícím ženám a dětem do 3 let. Byly popsány projevy častějšího užívání: zejména může vyvolat zvracení, zadržování vody v těle, ztuhlé svaly, bušení srdce, závratě, bolesti hlavy a studený pot, zejména u citlivějších osob.

Polévky z pytlíku by měly být ideální rychlou svačinou nebo večeří, alespoň to jejich výrobci tvrdí, kromě glutamátu ale často obsahují také přílišné množství soli. Nadměrná konzumace soli přitom znamená riziko vysokého krevního tlaku, který může vést k infarktu či mozkové mrtvici. V neposlední řadě polévka často rozhodně nevydávají tak, jak slibuje obrázek na etiketě.

A kde se vlastně instantní polévka vzala? Na to existují dva názory. Jední tvrdí, že ji v roce 1870 uvedl na trh Němec Carl Heinrich Knorr, druzí, že to byl v roce 1886 švýcarský mlynář Julius Maggi.

V testu osmi hovězích polévek tentokrát kupodivu cena víceméně odpovídala kvalitě, což obvykle nebývá zvykem. Na celé čáře potom zvítězila Vitana.

„V polévce jsou krásná vřetena. Trochu je i masná a vidím i nasekanou sušenou petržel. Není tak špatná, ovšem také v této polévce je cítit glutamát.“

Nejhorší variantou jsou pak čínské polévky. V nich je nejen mnoho chemických přísad, ale přidává se k nim navíc i sáček s tukem, který výrazně zvyšuje jejich energetickou hodnotu. V podstatě to ani nejsou polévky, ale spíše nudle s trochou tekutiny, v které není nic zdravého, naopak. Děti by je neměly jíst nikdy. Dospělí jen zcela výjimečně. Ovšem i zde se situace mění, české firmy zachytily trend v tomto segmentu a nabízejí české „čínské“ polévky. Těstoviny v nich jsou kvalitnější a můžete do nich dát méně koření.

Zdroj: TN.cz

blížíci se světelné, pak by se na ní začal zpomalovat čas. Nikdy by však pro svou klidovou hmotnost nemohla dosáhnout světelné rychlosti už proto, že by raketa potřebovala na urychlení nekonečnou energii.

Nicméně z tohoto soudu vyplynul i onen případ paradox dvojčat, který je v odborné literatuře spojován s tím, že na palubě velmi rychle se pohybující rakety probíhá čas pomaleji. Jenže z pohledu kosmonauta se tok času na Zemi zrychlil tak, že roky se změnily na měsíce nebo dokonce na týdny a dny se proměnily v nepostřehnutelné střídání s nocí. Ale co se stalo dál, to nás musí šokovat. Lesy se proměnily v rychle rostoucí a z větvi pohybující se organismy ne nepodobné živočichům. Lidé a ostatní živočišné pobíhaly sem tam strašlivou rychlostí, až nakonec splynuli se svými generacemi. Najednou z biosféry, jak ji vnímáme my na Zemi, se stal superorganismus, živočich.

Změnil se i obraz celého Vesmíru, na který nahlížíme z naší Země v našem pojetí rychlosti času. Ten, kterého jsme vyhnali ze Země na nebesa, a pak až před „Velký třesk“, by možná viděl právě tento svět, který je stejně skutečný jako ten náš. Je jen relativním pohledem k jinak ubíhajícímu toku času.

KONEC

KŘÍŽOVKA PRO VOLNOU CHVÍLI

PEPA SE PTÁ DÍVKY NA DISKOTÉCE: "PŮJDEŠ TEĎ TANCOVAT?" "TAK JO, PŮJDU..." "TO JSEM RÁD,"	POMŮČKA: AAP, DAHU, IAU, SMEČNO, TAPEI	INICIÁLY ZPĚVÁKA SAVKY	ZVÝŠENÝ TÓN E	EVROPSKÝ OSTROVNÍ STÁT	ASUSKÝ VOJENSKÝ PAKT	ŘÍM.1506	PRCHAT	KLERIKA
	SMĚR UZNÁVAJÍCÍ EXISTENCI BOHA							
PŘESTÁVAT ZÁRIT	2							
	SUVENÝR							
INICIÁLY PAWLOW-SKÉ		OSLAVOVAT						
		PSACÍ POTŘEBA						
ZKRATKA TISKOVÉ AGENTURY AUSTRÁLIE			RENEZANČNÍ STÍT					
			PES (LIDOVÉ)					
ZÁMEK NA KLADENSKU						STARÉ ZAJMENO		
						NEDOPALEK		
LID					JM.SPISOV. PAVLA			
					2x SNÍŽ. TÓN A			
OPUCHLINA				POVZDECH			1	PLYN NH ₃
				ANGLICKÝ "NAHORU"				
INICIÁLY HERECKÝ KLUKOVÉ		HL.MĚSTO ZAMBIE						
		ŠPACHTLE						
PŘITAKÁNÍ			SLOVANSKÝ BŮH HROMU					
			MYS					
	DETTO (ZKR.)	INIC.KOMIKA KAISERA		USUŠENÁ TRÁVA				
		HAVAJSKÝ OSTROV		SPORTOVNÍ ČTYŘHEA				
DOPADNUTÍ					PÁTEL BARBIE			
					MEZ.ASTRO-NOM.UNIE			
HL.MĚSTO TAIWANU					NEBO			
					INICIÁLY DUNANTA (ČERV.KRÍZ)			
SULFID THORNATÝ (VZ.)				BLÁTA				
ANGLICKÝ "VEN"			JMÉNO KOMIKA SOBOTY					

ŘEŠENÍ KŘÍŽOVKY Z TOHOTO ČÍSLA:

PEPA SE PTÁ DÍVKY NA DISKOTÉCE: "PŮJDEŠ TEĎ TANCOVAT?" "TAK JO, PŮJDU..." "TO JSEM RÁD, ... TAJENKA ... "

CO, KDY, KDE, KDO
webová stránka MMI:
www.novymdomov.com

Předplatné novin na adrese:

NOVÝ DOMOV
450 Scarborough Golf Club Rd. Toronto ON M1G 1H1

Roční předplatné:
Kanada \$ 46 CAD
USA \$ 68 USD
ostatní \$ 96 USD

PEPA SE PTÁ DÍVKY NA DISKOTÉCE: "PŮJDEŠ TEĎ TANCOVAT?" "TAK JO, PŮJDU..." "TO JSEM RÁD,"	POMŮČKA: AAP, DAHU, IAU, SMEČNO, TAPEI	INICIÁLY ZPĚVÁKA SAVKY	ZVÝŠENÝ TÓN E	EVROPSKÝ OSTROVNÍ STÁT	ASUSKÝ VOJENSKÝ PAKT	ŘÍM.1506	PRCHAT	KLERIKA
	SMĚR UZNÁVAJÍCÍ EXISTENCI BOHA							
PŘESTÁVAT ZÁRIT	2							
	SUVENÝR							
INICIÁLY PAWLOW-SKÉ		OSLAVOVAT						
		PSACÍ POTŘEBA						
ZKRATKA TISKOVÉ AGENTURY AUSTRÁLIE			RENEZANČNÍ STÍT					
			PES (LIDOVÉ)					
ZÁMEK NA KLADENSKU						STARÉ ZAJMENO		
						NEDOPALEK		
LID					JM.SPISOV. PAVLA			
					2x SNÍŽ. TÓN A			
OPUCHLINA				POVZDECH			1	PLYN NH ₃
				ANGLICKÝ "NAHORU"				
INICIÁLY HERECKÝ KLUKOVÉ		HL.MĚSTO ZAMBIE						
		ŠPACHTLE						
PŘITAKÁNÍ			SLOVANSKÝ BŮH HROMU					
			MYS					
	DETTO (ZKR.)	INIC.KOMIKA KAISERA		USUŠENÁ TRÁVA				
		HAVAJSKÝ OSTROV		SPORTOVNÍ ČTYŘHEA				
DOPADNUTÍ					PÁTEL BARBIE			
					MEZ.ASTRO-NOM.UNIE			
HL.MĚSTO TAIWANU					NEBO			
					INICIÁLY DUNANTA (ČERV.KRÍZ)			
SULFID THORNATÝ (VZ.)				BLÁTA				
ANGLICKÝ "VEN"			JMÉNO KOMIKA SOBOTY					

NOVÝ DOMOV - OBJEDNÁVKA PŘEDPLATNÉHO

O Věk do 60 let O nad 60 let O nad 70 let O nad 80 let

Nový odběratel O do 60 let O nad 60 let O nad 70 let O nad 80 let

Předplatné Nového domova \$.....

Dar tiskovému fondu MMI \$ Přikládám šek na \$.....

Jméno a příjmení

Adresa

Poštovní kód Telefon

Email

Šek zašlete laskavě na:

Nový domov, 450 Scarborough Golf Club Rd.
Scarborough M1G 1H1, ON

Roční předplatné: Kanada \$46 CAD, USA \$68 USD, ostatní \$96 USD

Za dary nad \$15 bude kanadským dárcům zasílán Charitable donation tax receipt. Děkujeme dárcům za jejich velkorysost.

Info: vera.toronto@gmail.com, call 647.608 1713, redakce 416.439 9557

AMAZING ICELAND

Land of the Midnight Sun

Hi Everyone!

We have always wanted to see Iceland and guess what? We're going and you are welcome to join us!

17. Aug - 24. Aug 2013 - 7 days/6 nights

Direct flight with Icelandair

Please call for more information, space limited.

UNIGLOBE
Enterprise Travel

1221 Yonge Street (at Summerhill Ave.) Toronto

Tel: 416 504 3800

Toll Free: 1 800 825 7577

Fax: 416 968 5947

Monday to Friday: 9:00 AM - 5:00 PM

blanka@premieregroup.com
dianab@premieregroup.com

MEMBER OF:

1810380

International Travel thanks all clients for a great year of working together and is looking forward to an exciting new season

We are preparing two interesting tours with a hope that you can join us to:

- Cambodia and Vietnam - Turkey

And don't forget, we can help you with your other travel needs as airline tickets, insurance, all-inclusive packages, car rentals, cruises, etc.

The prices are changing all the time so we update our Facebook page regularly. Call our office or follow us at www.facebook.com/intltravel.

TICO Registration # 0016556

agatha@intertravel.ca

208 Bloor St. West, Suite
505, Toronto, Ontario
M5S 3B4
tel. 416-922-7775 or
1-877-922-8775
cell: 416-939-6118
www.intertravel.ca

INTERNATIONAL TRAVEL
Explore The World With Us

České knihy, filmy, CD a další české věci.

ČERNOBÍLÉ IDOLY jiní
ALŠ CIBULKA

KNIHA & CASOPIS
ZDARMA S OBJEDNÁVKOU

1-877-287-1015
www.czech-books.com
mail@czech-books.com
1652 Mountbatten Pl., Victoria, BC, V8S 5J9, Canada

Casopisy:
Reflex, Květy,
Blesk, Meduška

czech-books.com
Because reading keeps your mind in Czech

Restaurant Praha Masaryktown

rezervace

416.289 0283

AKUNA

se sídlem v Mississauze zaměstná na full time
zdatného muže. Volejte:

Toll free:

E-mail:

(905) 848 0428

1(877) 692 5862

canada@akuna.net

roscher
transport international

Serving your transport needs for
20
years

NÁMOŘNÍ A LETECKÁ DOPRAVA DO ČECH, NA SLOVENSKO A OSTATNÍCH ZEMÍ

Přeprava komerčního zboží i osobních věcí ve sběrných kontejnerech a celokontejnerech. Z Kanady a USA do Čech, na Slovensko a ostatních zemí...

- Export automobilů, motocyklů, lodí, a jiných vozidel
- Letecké a kusové zásilky do celého světa
- Zpracování exportních dokumentů
- Celní odbavení a rozvoz zboží

Tel: (905) 403-1093
admin@roscher-transport.com

2359 Royal Windsor Dr. Unit 8., Mississauga, Ontario

BROUCZECH LAGER BEER

Enjoy this hand made,
just a touch sweeter,
Czech Premium
BrouCzech Lager Beer.

Served @ Prague
Restaurant Masaryk-
town and Golden
Pheasant Restaurant, Mississauga

Find an Ontario location at
www.thebeerstore.ca/beers, then click

Czech Republic
or call 1-888-948-2337
to bring them
BrouCzech directly to your
favorite Beer store

Brewery info www.novopackepivo.cz